

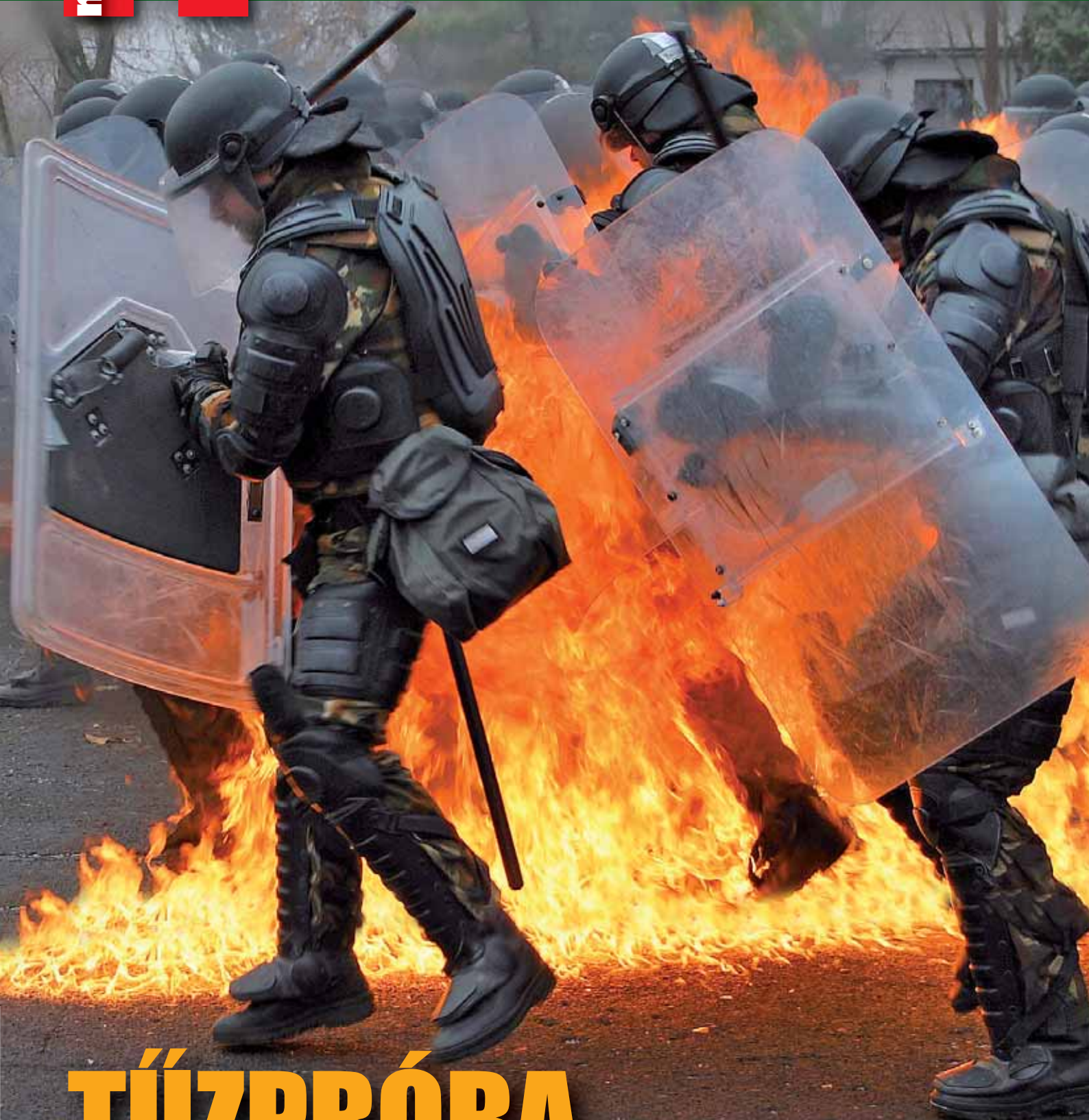
ELSŐ KÉZBŐL A HADERŐRŐL!

magyar

HONVÉD

www.honvedelem.hu

A Honvédelmi Minisztérium magazinja – 2012. január XXIII. évf. 1. szám – 390 Ft

TŰZPRÓBA

977086569300612001

Kőbe vésve, bronzba öntve

AZ ELSŐ VEZÉRKARI FŐNÖK

Hazánkban, az 1880-as években egyre jobban elterjedtek a figurális síremlékek, elsősorban a neoreneszánsz és neobarokk divatja, az itáliai temetkezési kultúra hatása, valamint a költségesebb síremlékek állításának kiszélesedő lehetősége nyomán. A számos szép példa közül magazinunk most egy katonai vonatkozásút mutat be, a Budapesten, 1882. július 26-án elhunyt, s a Kerepesi úti temetőben – mai hivatalos nevén Fiumei úti temető – végső nyugalomra helyezett Vetter Antal honvéd tábornokét.

– Vetter klasszikus hadvezéri síremléket kapott, olyat, amely Európa-szerte a 18–19. században volt rendkívül népszerű: egy alvó (esetleg sebesült) oroszán hadijelvényeket őriz, esetünkben egy 1848-as zászlót. A talpzat bal oldalára pedig felkerültek azoknak az ütközet- és csatahelyszíneknek a nevei (korabeli írásmóddal: Perlász, Kis-kér, Pétervárad, Mosorin, Vilova, Elemér, Verbász, Tomaso-vác), ahol a kiváló katona helytállásával tüntetett – mondta Tóth Vilmos történész, s hozzátette: a síremlék készítője valószínűleg az 1840 és 1893 között élt Fessler Leó volt, vannak ugyanakkor, akik Stróbl Alajosnak tulajdonítják a munkát.

Utóbbi verzióknak némileg ellentmond az, hogy az alkotáson nem látni Stróbl szignóját, pedig ő minden esetben ellátta kézjegyével a műveit – ez remekül megfigyelhető például a Vetter mellé temetett Henneberg Károly altábornagy sírját díszítő lovas szobron is. A bécsi születésű Fessler egyébként számos komoly budapesti alkotást jegyez: ezek közül a legismertebbek az Erzsébet téri Danubius-kutat díszítő szobrok, de szintén ő készítette a Szent István-bazilika timpanonjának „A magyar szentek és Szent Lipót hódolata a Madonna és a kis Jézus előtt” című szoborcsoportját, illetve a templom keleti oldalán található sekrestye félkörívét koronázó mellvédre került tizenkét apostolszobor mintáját. E szobrok közül tizenegyet ráadásul maga is faragott.

Az akkor a Habsburg Birodalomhoz tartozó – Velencéhez közeli – Mestre városában született Vetter Antal az egyik első császári-királyi tiszt volt, aki 1848-ban a magyar ügy mellé állt. A 37. gyalogezred zászlóaljparancsnokaként – alezredesi rendfokozatban – részt vett a délvidéki harcokban, ahol jelentős szerepet játszott a perlaszi szerb tábor ellen indított támadás haditervének kidolgozásában, illetve a szeptember 2-án megvívott győztes ütközetben. Szeptember 22-én ezredessé léptették elő, október 28-án tábornokká nevezték ki, nyolc nappal korábban, október 20-án az Országos Honvédelmi Bizottmány pedig őt bízta meg a honvéd tábornok (mai kifejezéssel honvéd vezérkar) megszervezésével: ezzel Vetter Antal lett történelmünk első vezérkari főnöke.

– Vetter a szabadságharc méltatlanul elfeledett szereplői közé tartozik, pedig kimondottan rokonszenves alakja volt az 1848/49-es eseményeknek. Kiemelkedő katonai műveltséggel rendelkezett, Mészáros Lázár távollétében – 1848. december 28. és 1849. január 18. között – nem véletlenül bízták rá a hadügyminisztérium irányítását. E minőségében egyébként nemcsak az 1849. január 2-i haditanácson elfogadott haditerv kidolgozásában, hanem a Windisch-Grätz csapatai által fenyegetett főváros kiürítésében is főszerepe volt. 1849 márciusában rövid ideig betöltötte a magyar haderő főparancsnoki tisztét is, e beosztásáról azonban betegsége miatt idő előtt le kellett mondania. Gyógyulását követően – 1849. június végén – átvette a délvidéki haderő parancsnokságát, s levezényelte a szabadságharc utolsó, katonai értelemben sikeres hadjáratát: két hét alatt a titeli fennsíkra szorította vissza az ellenséges erőket – villantott fel epizódokat a tábornok pályafutásából Hermann Róbert történész, a korszak elismert szakértője.

Vetter a fegyverletétel után – sok társához hasonlóan – emigrált, ám a kiegyezés után hazatért, s Andrássy Gyula tanácsadójaként részt vett a magyar királyi honvédség megszervezésében. Reaktiválására mindazonáltal nem került sor, mert a császári-királyi tábornoki kar tiltakozott ez ellen, mint ahogy a többi, 1848/49-ben a magyar oldalon szerepet vállalt magasabb rendfokozatú katona esetében is.

Feith László

20

A STRATÉGIAI LÉGI SZÁLLÍTÁS LÉNYEGE: GYORSAN ÉS PONTOSAN ELJUTTATNI A SZÁLLÍTMÁNYT A KIJELÖLT HELYRE. ENNEK SZELLEMÉBEN TEVÉKENYKEDIK A PÁPÁN TELEPÜLT NEHÉZ LÉGI SZÁLLÍTÓ EZRED IS, MELYNEK PARANCSNOKA EGY 12 NEMZET KATONÁIBÓL ÁLLÓ CSAPATOT IRÁNYÍT.

A MAGYAR HONVÉD MAGAZIN KÖVETKEZŐ SZÁMA 2012. FEBRUÁR 10-ÉN JELENIK MEG.

Az első vezérkari főnök 3

HADERŐ

A működőképesség megtartása 6
Törvénybe foglalt megújulás 10

NAGYVILÁG

Afganisztáni erőfeszítések 12
Radar 16
Missziós hírek 18
Páparól a nagyvilágba 20
Afrika szarván 24

SEREGSZEMLE

A Magyar Honvédség hírei 26
A webshop a jövő 28
Tábori Posta 31
Tűzpróba 35
Újra hadrendben 38
Decemberben történt 40
Megalakult a díszegység 42

HADITECHNIKA

Éjjellátók 44
Életmentő kapcsolat 47

HÁTORSZÁG

Primissimák lettek 50
Volt egyszer egy hadsereg 52
Tisztújítás a Hoz kongresszusán 56
Honvéd sportolók elismerése 56
Új elnök a Hohe élén 57
Tüzérré fogadom 58
Tizenegy év tábornokai 60
Személyi hírek 62
Keresztretjvény 63

12 Bár tennivaló még bőven akad, a nemzetközi közösség eredményeket is fel tud mutatni az afgán válságkezelésben.

38 A két szervezet integrációja nyomán létrejött MH Honvédkórház felöleli az összes katonaegészségügyi képességet.

44 Az éjjellátó eszközök nagyot fejlődtek: a mai berendezések extrém gyenge fényviszonyok mellett is kiváló képet adnak.

52 Az 5. Hadsereg-parancsnokság megalakulásával új korszak kezdődött a magyar honvédelem történetében.

A Honvédelmi Minisztérium magazinja XXIII. évfolyam 2012. 1. szám

Kiadja a Zrínyi Média
HM Kommunikációs Kft.
Felelős kiadó:
DR. BOZSONYI KÁROLY ügyvezető
Nyomatás:
HM Térképészeti Közhasznú Nonprofit Kft.
Felelős vezető:
NÉMETH LÁSZLÓ ügyvezető
Szerkesztőség: 1087 Budapest, Kerepesi út 29/B Postacím: 1440 Budapest, Pf. 22 Tel.: 459-5315, HM: 27-913 fax: 459-5351 E-mail: magyarhonved@armedia.hu

Főszerkesztő:
TÓRÓS ISTVÁN
Főszerkesztő-helyettes:
SZABÓ BÉLA
Olvasószerkesztő:
M. TÓTH GYÖRGY
Lapszerkesztők:
TRAUTMANN BALÁZS, FEITH LÁSZLÓ
Fotóriporterek:
DÉVÉNYI VERONIKA, GALOVTSIK GÁBOR, KRASZNAI-NEHREBECZKY MÁRIA, RÁCZ TÜNDE (KÉPSZERKESZTŐ), TÓTH LÁSZLÓ
Tervezőszerkesztő:
GRÓF ISTVÁN

E HAVI MAGAZINUNKAT
FEITH LÁSZLÓ SZERKESZTETTE
Borítófotó: Nehéz Attila

ISSN: 0865-6932
Lapunk az Európai Katonai Sajtószövetség (European Military Press Association) tagja

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlapüzletága (1008 Bp. VIII., Orczy tér 1.), előfizethető valamennyi postán, kézbesítőknél, e-mailen: hirlap-elfozetes@posta.hu, faxon: 303-3440.
További információ:
06-80-444-444

2012 legfontosabb feladata

2012 A MAGYAR HONVÉDSÉG ÉLETÉNEK MEGHATÁROZÓ IDŐSZAKA LESZ. A SZERKEZETI ÁTALAKÍTÁSOKAT KÖVETŐEN, A RACIONALIZÁLÁS JEGYÉBEN MEGSZÜLETETT ÚJ SZERVEZETEKNEK MÁR RÖVID TÁVON BIZONYÍTANIUK KELL EREDMÉNYESSÉGÜKET. A HONVÉDSÉG ELŐTT ÁLLÓ FELADATOKON TÚLMENŐEN, A KÖZVÉLEMÉNYT ÉRDEKLŐ AKTUÁLIS KÉRDÉSEKRŐL IS BESZÉLGETTÜNK DR. HENDE CSABA HONVÉDELMI MINISZTERREL.

A MŰKÖDŐKÉPESSÉG MEGTARTÁSA

Kétezer-tizenegy a változás éve volt a Magyar Honvédség életében. Voltak tervezett változások, és voltak, amelyekre a megváltozott körülmények miatt került sor. Milyen eredményeket vár miniszter úr a szervezeti-szerkezeti átalakításoktól?

– Tény, hogy az elmúlt évben mélyreható változásoknak lehettek szemtanúi a honvédelem ügye iránt érdeklődők. E változásokat ráadásul rendkívül rövid idő alatt vezényeltük le. Alapjaiban újítottuk meg a honvédelmet övező jogszabályi környezetet; megalkottuk az új alkotmány különleges jogrendre vonatkozó részeit, új honvédelmi törvényt dolgoztunk ki, elfogadtuk a jogállási törvény módosításait, a Nemzeti Közszerződési Egyetemről szóló törvényt, az adat-nyil-

vántartási törvényt, és összevontuk a katonai titkosszolgálatokat. Emellett új élet-pályamodellt dolgoztunk ki, és megtaláltuk a módját az önkéntes tartalékos rendszer fejlesztésének is. És akkor a szervezeti változásokról, a bürokrácia-csökkenésről nem is szoltam még. A felsorolásból látható, hogy nem töltöttük tétlenül az évet.

A változások legfontosabb célja az volt, hogy a Honvédelmi Minisztérium, valamint az irányítása alá tartozó egyes szervezetek még hatékonyabban, magas színvonalon lássák el a rájuk szabott feladatokat. Hangsúlyozom, hogy a szervezeti átalakítás – a létszám-racionalizálás legfontosabb alapelveinek megfelelően – a csapatokat nem érintheti. Elsősorban azokat a feladatokat vontuk

össze, amelyeket eddig több szervezet, szervezeti elem is ellátott; ilyenek például a jogi, a pénz- vagy személyügyi tevékenységek. A racionalizálás ugyanakkor érintette a Honvéd Vezérkar főnökének és az MH Összhaderőnemi Parancsnokság parancsnokának közvetlen alárendeltségébe tartozó szervezeteket is. Ennek keretében átalakult a hadkiegészítés és a katonai nyilvántartás rendszere, amelynek feladatait az MH Katonai Igazgatási és Adatfeldolgozó Központ bázisán létrehozott MH Hadkiegészítő és Központi Nyilvántartó Parancsnokság látja el. Itt jegyzem meg, hogy terveink szerint a kormányzati ciklus végére mintegy nyolcezer tartalékos katonával számolunk, ami rendkívül komoly képességnövekedést jelent az előző kor-

mányzati időszakhoz képest. Mindez ugyanakkor komoly feladat is a hadkiegészítés egész rendszerének. Az átalakítás egyik legfontosabb eleme, hogy január elsejétől – a Katonai Felderítő Hivatal és a Katonai Biztonsági Hivatal integrációjával – létrejött a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat, amelynek eredményeként a vezetési szintek, a vezetői beosztások száma csökkent, és megszűntek a munkaköri párhuzamoságok. Nagyon fontos változás az is, hogy a Honvédkórház visszakerült a Magyar Honvédség hadrendjébe. Azt gondolom,

hogy ezzel egy olyan korábbi hibát sikerült orvosolnunk, amelynek eredményei nagyon gyorsan láthatóvá válnak.

– **Miért váltak szükségessé ezek a változtatások?**

– Engedje meg, hogy egy összehasonlító adattal válaszoljak. Természetesen – és ez más hadseregekben is így van – a harcoló katonák létszámának sokszorososa az őket kiszolgáló, támogató, irányító, vezető, háttérben munkálkodó katonák, szakemberek száma. Magyarország azonban a harmadik legrosszabb helyen állt a harcoló és a kiszolgáló állomány ará-

A Magyar Honvédség ifjú hadnagyai az ország nyilvánosságára teszik le tiszti esküjüket.

nyát tekintve. Ezen változtatni kellett. A kormány és a honvédelmi vezetés eltökélt szándéka, hogy egyfelől megőrizze a honvédség meglévő katonai képességeit, illetve a lehetőségekhez képest fejlessze is ezeket a képességeket. Így elérhető az a célkitűzés, hogy a stagnáló, illetve a némileg csökkenő költségvetés mellett javítsunk a Magyar Honvédség helyzetén. A Honvédelmi Minisztériumban, a vezérkarnál, a parancsnokságoknál, a háttérintézményeknél és a titkosszolgálatoknál a mintegy harmincszázalékos létszámcsökkentés összességében sokmilliárdos megtakarítást jelent éves szinten. Ez a megtakarítás már 2012-ben is jelentkezni fog, ennyivel több jut a csapatokra, a kiképzésre, a fejlesztésre.

2012 tavaszán születhet meg a jóváhagyás az amerikai UH-1N könnyű szállítóhelikopterek átadásáról.

– Milyen eredményeket, képességnövekedést, minőségi javulást vár a tárca a változtatásoktól?

– A szervezetfejlesztési és a közigazgatás-korszerűsítési program legfontosabb eredménye, hogy megszűnnek a párhuzamosságok a szervezetben. Egyszerűen szólva, kisebb költséggel ugyanazt a hatékonyságot és teljesítményt képes nyújtani a szervezet, mint korábban. Nagyon fontosnak tartom a tartalékos rendszer fejlesztését. Az év végén az Országgyűlés elfogadta azt a törvényt, amely ösztönzi a január elsejétől szolgálati járandóságos volt katonák tartalékos katonai szolgálatát. Azért vált lehetővé, hogy ők mentesüljenek a szolgálati járandóságot terhelő 16 százalékos adó alól, mert a kormány eltökélt szándéka, hogy az állam, az állampolgárok érdekében szolgálatot vállalók munkáját elismerje.

– Sok félreértés látott napvilágot az amerikai UH-1N helikopterek beszerzésével kapcsolatban. Ön szerint, valamint a minisztérium szakértői szerint megéri-e a csere?

– A beszerzés még nem eldöntött kérdés, csupán egy lehetőség. A minisztérium egy bizottságot hozott létre, hogy megvizsgálja a térítésmentes átadás lehetőségét, amely természetesen az amerikai fél, majd a magyar kormány döntésétől függ. Nekünk körültekintően kell mérlegelnünk, hiszen ez Magyarországnak pótlólagos beruházásokat jelent. Mivel orosz technikáról térnénk át egy teljesen más haditechnikai kultúrára, ez más

szervizhátteret, más üzemanyag-ellátó berendezéseket jelent. Ez bizony nem kevés pénzbe kerül. Ugyanakkor az is tény, hogy a 30 UH-1N típusú helikopter, amelyeket az amerikai parti őrség vont ki a hadrendjéből, még jelentős üzemidő-tartalékkal rendelkezik, és legalább 25 évig rendszerben tartható. A kiváló amerikai–magyar katonai kapcsolatoknak köszönhetően most ingyen juthatunk a helikopterekhez. Egyébként ezeknek az eszközöknek darabja ötmillió dollárba kerül, az üzemeltetési költsége azonban csupán ötöde a jelenlegi gépparkunkhoz képest. Próbaszámításaink szerint több mint tízmilliárdot spórolhatunk az amerikai megoldással. Ugyanakkor fontos szempont az is, hogy bármilyen, az ország védelmével összefüggő válságszituációban gyorsan, nagy mennyiségű embert, katonát kell mozgatni, és erre a mi terepviszonyaink, közlekedési lehetőségeink közepe legkiválóbban csakis a helikopter alkalmas. Emlékeztetnék a vörösiszap-katasztrófára; amikor másodszor is megrepedt a gát, akkor azt a repedést a honvédség éjjellátó készülékkel felszerelt, és a Devecser község felett folyamatosan járőröző helikoptere vette észre. Ha Magyarország hozzájutna ezekhez a helikopterekhez, akkor a honvédség képes lenne arra is, hogy mind a rendőrség, mind pedig az Országos Mentőszolgálat helikopterigényeit maximálisan kielégítse.

– A központi személyi adatbázis létrehozása sokak értetlenségét váltotta ki.

Félreértve a szándékot, a sorkatonaság intézményét látták visszatérni a központi regisztrációban. Milyen adatokat fog kezelni a HM?

– Úgy gondolom, hogy szándékaink egyértelműek és világosak voltak, amit a parlamenti szavazás is bizonyított. (A törvényjavaslatot a Magyar Szocialista Párt képviselői is megszavazták – a szerk.). A törvényjavaslat elfogadásával olyan nyilvántartási rendszer kialakításáról rendelkezett az Országgyűlés, amelyben a nagykorú, magyarországi lakóhellyel rendelkező, magyar állampolgárságú férfiaknak a katonai szolgálat teljesítéséhez, a sorozáshoz és a behíváshoz szükséges adatait vezetik majd. A törvény nem tartalmazza a sorkötelezettség visszaállításának szándékát, és nincs is ilyen szándék. Az új alaptörvény – ahogy a tavalyi év végéig hatályban lévő alkotmány is – kizárólag háborús helyzetben, vagy azt megelőzően, parlamenti jóváhagyás után ad lehetőséget az állampolgárok személyes részvételén alapuló hadkötelezettség kihirdetésére.

Békeidőben továbbra sincs és nem is lesz sorozás, összeírás, vagy bármilyen megjelenési kötelezettség. A behívás szabályait az új Hvt. (2011. évi CXIII. törvény) 4. alcíme (5–6. §) tartalmazza. A jogszabály rendelkezik arról, hogy békeidőben a hadkötelesek nyilvántartása az állami szervek és más jogi személyek által vezetett adatok alapján történik majd, az állampolgárokat azonban nem kötelezik adatszolgáltatásra. Békeidőben tehát a központi szervek elektronikus adatszolgáltatása alapján épül fel a nyilvántartás, amely a meglévő honvédségi informatikai eszközök többletköltséggel nem járó, hatékonyabb alkalmazását teszi lehetővé. Rendkívüli állapotban vagy megelőző védelmi helyzetben, az alaptörvény szerinti feltételek és döntések fennállta esetén történik meg a 18–40 év közötti állampolgárok megszólítása. Békeidőben sorozás, egészségügyi alkalmassági vizsgálat sem lesz. A törvény nem módosítja érdemben a hadkötelezettség szabályait, nem növeli a potenciális hadkötelesek terheit és nem irányul a sorkötelezettség visszaállítására.

– Az új év újabb feladatot jelent, hiszen januártól a Honvéd Palotaőrség lát el protokolláris őrzési szolgálatot a Köztársaság Elnöki Hivatal körül. Önnek személyesen mit jelent ez az újabb honvédségi feladatvállalás?

Dr. Schmitt Pál közlársasági elnök adventi látogatást tett a Balkánon szolgáló magyar kontingenseknél. A Magyar Honvédség főparancsnokát elkísérte dr. Hende Csaba honvédelmi miniszter is.

– Rendkívül fontos és megtisztelő feladatnak tartom, hogy a Magyar Honvédség katonái – a Szent Korona őrzésének tavalyi átvételét követően – Magyarországon államfőjének, a hadsereg főparancsnokának rezidenciájánál szolgáljanak. E feladat sokrétű. Hiszen az épület és az államfő programja kapcsán protokolláris feladatokat is ellátnak katonáink, úgy, mint ahogyan azt a világ számos helyén teszik a nemzeti haderők. Ilyenek például az őrségváltások és minden olyan látványosság, amely kifejezi az államfői méltóság tekintélyét, emellett a Buda várában megforduló turisták, bel- és külföldi látogatók számára egyfajta különleges élményt is jelent.

– Néhány nappal ezelőtt alakult meg a Nemzeti Közzolgálati Egyetem (NKE), amely méltó intézmény a leendő közzolgálatban dolgozók képzésére, továbbképzésére. Ön milyen lehetőséget

lát ebben az új intézményben, milyennek ítéli meg a tisztképzés jövőjét a NKE keretében?

– Úgy vélem, hogy egy európai szintű elitegyetem jött létre, amelytől azt várjuk, hogy átjárhatóvá váljanak a különböző területek: például egy leszerelt katonára vagy rendőrré, katasztrófavédelmi vagy nemzetbiztonsági szakemberre – kisebb átképzéssel – elhelyezkedhessen más területén a közszférának. A hallgatók így az új intézményi keretek között szélesebb körű ismereteket szerezhetnek, ami illeszkedik az új humánstratégiahoz és életpályamodellhez. A magyar tisztképzés számára minden értelemben nyereség a közzolgálati egyetem megalakulása. Szeretném tehát itt is visszautasítani azt a rosszindulatú vádat, miszerint ezzel a lépéssel megszűnt az önálló tisztképzés. A magyar tisztképzés nemcsak hogy nem szűnt meg,

hanem épp ellenkezőleg: kormányzati szintre emelkedett. Nem véletlen továbbá, hogy az új egyetem központja a Ludovika épülete lesz. Ezzel is tisztelgünk nemzeti hagyományaink előtt. Számomra ugyanakkor nagyon fontos, hogy emellett a Ludovika-zászlóalj létrejötte biztosítja a katonaszakmai kontroll gyakorlatát.

– Miniszter úr! Úgy vélem, hogy Ön a honvédelem ügyét nemcsak a ma katonáiról való gondoskodásban látja, de sok időt szentelt a múlt katonáira, a hősi halottainkkal kapcsolatos tradíciók felélesztésére is. Ez a munka hogyan folytatódik 2012-ben?

– Való igaz, hogy rengeteg energiát fordítunk a hadisírgondozás ügyének ápolására, fejlesztésére. Az elmúlt esztendőben számos katonatemető, emlékmű felújítása, újjászentelése történt meg Sárospataktól Budakesziig, hogy csak azt a két helyszínt emeljem ki, ahol magam is részt vettem az újjászentelési ünnepségen. Fontos ügy számomra, hogy a haza, a nemzet, a honvédség méltóképpen ápolja a hagyományait, és minden katonasírra jusson virág. Minden katonatemetőbe, legyen az itthoni vagy külloni, emelt fővel lehessen belépni, hogy a magyar ember méltóképpen fejet hajthasson hozzátartozói, honfitársai emléke előtt. Ne feledjük, hogy százezrek áldozták életüket a magyarságért, a hazáért, napjaink generációinak felemelkedéséért. Ezen az úton megyünk tehát tovább 2012-ben is.

Kötelességünk az Európa csatateréin elesett hősi halottaink emlékének ápolása.

TÖRVÉNYBE FOGLALT MEGÚJULÁS

A honvédség, a honvédelem új paragrafusai

AZ ORSZÁGGYŰLÉS – ÖSSZHANGBAN A JANUÁR ELSEJÉTŐL HATÁLYOS ALAPTÖRVÉNYÜNK PARAGRAFUSAIVAL – AZ ELMŰLT HETEKBEN-HÓNAPOKBAN MEGALKOTTA A HONVÉDSÉG, A HONVÉDELMI RENDSZER MEGÚJÍTÁSÁNAK TÖRVÉNYEIT. A HONVÉDELMI MINISZTERIUM JOGI ÉS IGAZGATÁSI ÜGYEKÉRT FELELŐS HELYETTES ÁLLAMTITKÁRA, DR. DANKÓ ISTVÁN A VELE KÉSZÍTETT INTERJÚBAN ÉRDEKES ADALÉKOKKAL SZOLGÁL E JOGALKOTÁSI FOLYAMATRÓL.

Január elsején hatályba léptek a honvédség megújulását szolgáló paragrafusok. „Be van fejezve a nagy mű...”, az alkotók, a törvényelőkészítők pihennek?

– Nem. A nyári, illetve az őszi parlamenti törvényalkotási munkának ugyan végére értünk, de mint minden tárca, így a Honvédelmi Minisztérium is az óév utolsó napjaiban megkezdte, illetve az

új esztendő első napjaiban folytatta többek között az új törvényekhez kapcsolódó kormány- és miniszteri szintű végrehajtási rendeletek kidolgozását, hatályba léptetését, valamint a saját belső szabályozók harmonizálását. De visszatérve az Országgyűlésben tavaly történtekre: a honvédelmi miniszter kezdetől megkülönböztetett figyelemmel kezelt vállalása teljesült azzal, hogy a

honvédségre, a honvédelemre vonatkozó teljes jogszabályrendszer törvényi szinten megújítottuk. Ez sikertörténet, amelynek szereplőit, a Honvédelmi Minisztérium szakembereinek teljesítményét, nemkülönben a velünk e tekintetben együttműködő tárca szakembereinek magas színvonalú munkáját a miniszter nem egyszer elismeréssel illette.

Az alaptörvény az állam működését és szerkezetét érintően meghatároz olyan tárgyköröket, amelyeket sarkalatos – az

országgyűlési képviselők kétharmadának igényéhez kötött – törvényekben kell szabályozni. Ilyen volt az alaptörvénnyel egy időben, január elsején hatályba lépett új honvédelmi törvényünk is. Az alaptörvény maga is tartalmaz számos, a honvédelemhez közvetlenül kötődő rendelkezést, mint például a honvédelmi kötelezettségek vagy a különleges jogrend szabályozását. Az alaptörvény ezen túl kifejezett „feladatszabást” tartalmaz olyan egyéb honvédelmi érintettségű tárgykörök szabályozására, amelyeket sarkalatos törvényi szinten kell megjeleníteni. Az új honvédelmi törvény ezt hajtja végre. Természetesen a jogszabályi hierarchiában a nem sarkalatos szabályozási szintre tartozó rendelkezések

feles többséggel elfogadott törvény tárgyát képezik. Az Országgyűlés így módon az őszi ülészakorán megalkotta a honvédelmi miniszter által előterjesztett jogszabályokat – a honvédelmi adatközlésről, valamint a Hjt., vagyis a hivatásos és szerződéses katonák jogállásáról szóló (átfogóan módosított) törvényt. A Tisztelt Ház elfogadta a katonai nemzetbiztonsági szolgálatok összevonását lehetővé tevő nemzetbiztonsági törvény módosítását is. Érdekességként teszem hozzá, hogy a tárgykör a belügyminiszter hatáskörébe tartozik, ám lényegében a katonai vonatkozások miatt a kormány úgy döntött, hogy az Országgyűlésnek a honvédelmi tárca gondozásában nyújtjuk be a módosítást.

Az új honvédelmi törvényjavaslat miniszteri expozéja előtt, a Parlament folyosóján – jobbról dr. Szajlai Mónika, dr. Dankó István, dr. Hende Csaba, Fodor Lajos, dr. Simicskó István, valamint Szelei Menyhért.

– Említette, hogy az új jogszabályokhoz új végrehajtási rendeletek, új miniszteri rendeletek kapcsolódnak. Beavatná olvasóinkat e jogalkotási menetrendbe?

– A törvényi rendelkezések végrehajtása körében a jogalkotási munkánk gerincét valóban a miniszteri rendeletek újraalkotása, illetve átfogó módosítása jelentette, illetve jelenti. Ezek közül január elsejétől lépett hatályba a honvédelmi törvénnyel kapcsolatos, a honvédelmi feladatrendszert részletező kormányrendelet, miként ugyancsak a tárca előkészítésében került sor például a NATO válságkezelési rendszerének kormányrendeleti szabályozására. Összesében 22 miniszteri rendelet felül-

vizsgálatáról van szó, köztük például az illetményszabályozás, a nyugdíjazás újraszabályozása, illetve az új törvényi háttérhez igazítása.

– Magazinunk katona olvasóit minden bizonnyal elsősorban a jogállásukról szóló törvény érdekli. Úgy tudom, a mostani, átfogó módosítást követi majd egy merőben új jogszabály előkészítése.

– A Hjt. módosítása január elsején lépett hatályba. És valóban, a honvédelmi miniszter döntése alapján elő kell készítenünk egy új jogszabályt, amely várhatóan 2013. január elsejétől lép hatályba. Ennek a törvénynek természetesen harmonizálnia kell az alaptörvénnyel, a honvédelmi törvénnyel, a más ágazatokra vonatkozó szabályozással. És akkor még nem szóltam az új humánstratégiáról, amelynek néhány elemét már most tartalmazza a módosított jogszabály. Az új jogállási törvény legfőbb feladata azonban az, hogy jogszabályi szintre emelje majd a humánstratégia minden elemét. Kellő időt kell szánnunk erre, hiszen a jogállási törvény sok szakterületet, több új törvényt érint. Kellő időt kell adnunk arra is, hogy a katonák megismerjék a tervezett paragrafusokat, bár azt is hozzá kell tennem, hogy az alapvető elgondolásokat a kabinetfőnök humánstratégiai „roadshowja” során a katona-közvélemény legszélesebb köre ismerhette meg.

A január elsején hatályba lépett módosított jogállási törvény már tartalmaz humánstratégiát érintő elemeket, miként tartalmaz a szolgálati nyugdíjrendszer kivezetése miatt szükségessé váló kiegészítéseket is, mint például a könnyített szolgálat, a nyugdíj előtti rendelkezési állomány, valamint a szolgálaton kívüli állomány jogintézményét.

Ez utóbbi merőben új jogintézmény, amely lehetővé teszi, hogy a katona az adott munkakört más közszolgálati állományviszonyba tartozóként, például kormánytisztviselőként töltsse be. Vagyis bizonyos időtartamig „civilben” dolgozhat tovább, sőt, ezt követően önkéntes alapon részt vehet – mondjuk – egy előmeneteli tanfolyamon. Így például egy megnyíló katonai beosztás esetében akár egy magasabb rendfokozati, képzettségi követelményt előíró pályázatra is eséllyel jelentkezhet, vagyis a katonai karrier bizonyos pontján visszakerülhet a hivatásos állományba.

Segélyezés és fejlesztés

EGYES VÉLEMÉNYEK SZERINT AZ AFGANISZTÁNI VÁLSÁGKEZELÉS VEGYTISZTA KUDARC. A ZMNE STRATÉGIAI VÉDELMI KUTATÓ KÖZPONT MUNKATÁRSA, MOLNÁR FERENC EZT A KÉPET IGYEKszik ÁRNYALNI A TÉMÁVAL FOGLALKOZÓ TANULMÁNYÁBAN. EBBŐL IDÉZÜNK MOST RÉSZLETEKET.

A tálib rendszer megdöntése után tizenegy évvel az Egyesült Államok, a NATO és a nemzetközi közösség folyamatos jelenléte és támogatása ellenére Afganisztán továbbra is a világ egyik legszegényebb országa, továbbra is háborús válságövezet. Ezekből adódóan kudarcként szokták jellemezni az ott zajló válságkezelést.

Mindazonáltal a nemzetközi közösség – és annak részeként Magyarország – nem minden eredmény nélkül tevékenykedik a közép-ázsiai országban. Talán a legnagyobb előrelépés az iskolai oktatás fejlesztésében érzékelhető, ugyanis amíg 2001-ben 1,18 millió gyerek (döntő többségükben fiú) járt általános vagy középiskolába, addig 2011-ben 8,3 millió, s ennek több mint egyharmada (egészen pontosan 39 százaléka) lány. E növekedés fontossága aligha kérdésjelezhető meg egy olyan ország esetében, ahol az írástudatlanság hihetetlenül magas: 2011-es adatok szerint Afganisztánban 29 millió hétévesnél idősebb ember élt, közülük 17 millió volt írástudatlan. Tény ugyanakkor, hogy a hatalmas növekedés ellenére a gyerekek 42 százaléka továbbra sem részesül oktatásban, s az említett 8,3 millióból csak mintegy félmillió fiatal jár középiskolába – fogalmaz az afganisztáni segélyezés és

fejlesztés eredményeit, illetve kérdéseit elemző tanulmányában Molnár Ferenc, a ZMNE Stratégiai Védelmi Kutató Központ (SVKK) munkatársa.

A tanulók számának erőteljesebb emelkedését a kedvezőtlen biztonsági helyzet (főleg Dél-Afganisztánban) és a tanárok hiánya is akadályozza. Az oktatás területén megfogalmazott célok teljesítését ugyancsak nehezíti, hogy a tanárok jelentős része nem rendelkezik megfelelő képzettséggel.

ÚT ÉS VASÚT

Afganisztán gazdasági önállóságának megteremtése kulcsfontosságú a válság kezelése szempontjából. Ebben különösen nagy szerepe és jelentősége van a szakmunkásképzésnek. Felismerve a

problémát, a Világbank 400 millió dollár segélyt ítelt meg és folyósít kifejezetten erre a célra, de komolyabb eredményeket a szakértők csak akkor várhatnak, ha nő az Afganisztánban befektető cégek száma, és ezek megkezdik a saját igényeik szerinti szakképzés támogatását.

A nemzetközi közösség szép eredményeket ért el az egészségügyi alapszolgáltatások fejlesztése terén is. A tálib rezsim alatt a lakosság kevesebb mint egytizede jutott egészségügyi ellátáshoz. Ez az arány a nemzetközi segélyezésnek és a fejlesztéseknek köszönhetően ma 85 százalék körül van. Az egészségügyi ellátás európai mércével mérve persze továbbra is alacsony színvonalú, de az a tény, hogy 10 év munkájának köszönhetően Afganisztánban

ma már a lakosság nagyobb része hozzájuthat az orvosi alapellátáshoz, igen komoly eredmény egy jobbra közepkori viszonyok között élő törzsi társadalomban – mutat rá Molnár Ferenc.

Ugyancsak a sikeres területek közé sorolható a közösségi infrastruktúra, aminek javulása és fejlődése szemmel látható a magyar PRT által támogatott Baghlán tartományban is. Országosan hozzávetőleg 22 ezer településen mintegy 40 ezer projekt irányult infrastrukturális beruházásokra. A közösségi infrastruktúra területéről az utak felújítását érdemes kiemelni: csak az afgán kormány vidékfejlesztési programja keretében hozzávetőleg tízezer kilométer utat hoztak rendbe az elmúlt évtizedben.

A vidéki úthálózat mellett mindenképpen szólni kell a kiemelt fejlesztési

célként kezelt regionális jelentőségű utakról: a szinte már teljesen elkészült környürről, a Herátot és Kabult összekötő kelet-nyugat folyosóról, az úgynevezett Új Selyemútról (655 km), továbbá a Mazar-e Sharif és Kandahár közötti észak-dél folyosóról (877 km). A gigantikus útépitési beruházások esetében természetesen nemcsak segélyezésről, hanem komoly gazdasági, üzleti érdekekről is szó van: az utak nélkül aligha lenne előrelépés az afganisztáni fejlesztésekben.

Ugyanez az állítás megállja a helyét a vasúthálózat esetében is, ám annak fejlesztését akadályozza, hogy nincs olyan hatóság, amely szabályozná, szervezné és felügyelné az afgán vasutak működését. Egy ilyen szervezet felállítása tulajdonképpen még csak mostanában kezdődött meg az ISAF és az Egyesült Államok támogatásával. Az ügyben további halogatás már nehezen képzelhető el, különösen a bányászati beruházások miatt: amerikai becslések szerint hozzávetőleg egytrillió dollár értékű ásványkincs van az országban, itt található többek között Földünk második legnagyobb rézérckészlete.

TERJED AZ INTERNET

Afganisztán elektromos hálózatát több, egymástól elszigetelt elem alkotja, az egységes rendszer kialakításától pedig nagyon messze vagyunk. Ennél is nagyobb probléma, hogy jelenleg a lakosság kevesebb mint tíz százaléka jut áramhoz. Az áramtermeléssel szintén akadnak gondok, pedig a donorországok és a befektetők kiemelten kezelik ezt a kérdést: az Egyesült Államok a kajaki vízerőmű fejlesztéséhez nyújt támogatást, amely Délkelet-Afganisztán áramellátása szempontjából jelentene nagy előrelépést. A kormányellenes felkelők támadásai azonban egyelőre lehetetlenné tették az erőmű fejlesztését és hatékony üzemeltetését.

Az afgán informatikai, illetve távközlési szektor látványos és gyors fejlődése már eddig is jelentős hatással volt mind a foglalkoztatás javulására, mind az állami bevételek generálására. A távközlés (főleg a mobilszolgáltatók révén) több mint százezer álláshelyet teremtett 2001 óta, s az elmúlt évtizedben több mint 1000 százalékkal (körülbelül 12 millió főre) nőtt azok száma, akik rendelkeznek telefonnal. Az internethasz-

Afganisztánban hozzávetőleg 40 ezer projekt irányult infrastrukturális beruházásokra.

A legnagyobb előrelépés talán az iskolai oktatás fejlesztésében történt.

nálat előmozdítása érdekében is országos program indult. A fejlődést jelzi a sáv-szélesség, valamint a felhasználók számának növekedése, illetve a kereskedelmi árak drasztikus csökkenése (két év alatt a tizedére csökkent az internet-szolgáltatás ára). A közeljövőben az informatikai fejlesztések második nagy hulláma veszi kezdetét – a Világbank 50 millió dolláros támogatásának eredményeként.

REPÜLŐTÉRI PROBLÉMÁK

Az úthálózat korábban már tárgyalt látványos fejlesztése eredményeként sokan egyre inkább úgy tekintenek Afganisztánra, mint potenciális regionális szállítási csomópont, ám ennek most még komoly akadályai vannak, például a polgári légi közlekedés és a határőrizet infrastrukturális fejletlensége. A szakemberek és az igazgatási tapasztalatok hiánya e két területen is hátráltató tényező. Az afgán légi közlekedés és légi szállítás egyelőre képtelen megfelelni a nemzetközi követelményeknek. A kabuli nemzetközi repülőtér – ahol japán segítyből jelentős fejlesztést hajtanak végre – külföldi repülésirányítói segédlet nélkül ma nem lenne forgalomképes. A négy legfontosabb repülőtér (Herát, Kabul, Kandahár és Mazar-e Sharif) fejlesztése a donorországok és az ISAF támogatása jóvoltából zajlik, ha nem is azonos tempóban. Amennyiben e repterek megkezdik működésüket, jelentős bevételt hozhat-

AZ ÚJ SELYEMŰT-STRATÉGIA

Afganisztán költségvetésének mintegy 90 százalékát a nemzetközi közösség támogatásai biztosítják. A saját költségvetési bevételek növelése kulcskérdés Afganisztán 2014 utáni stabilitásáról, amikor a segélyek, támogatások jelentősen csökkenni fognak. Az Egyesült Államok e téren az Új Selyemút-stratégiában látja a leggyorsabban elérhető eredményeket. A szándék az, hogy jelentősen fejlesszék Afganisztán központi szerepét a nemzetközi szállításban, összekötve ezzel Ázsiát, a Közel-Keletet, Európát és Dél-Ázsiát. A nemzetközi pénzügyi befektetők, illetve a segélyező államok már eddig is jelentős fejlesztést hajtottak végre, ugyanakkor probléma, hogy a különböző területek (például út, vasút, energia- és nyersanyag-szállítási infrastruktúra, kereskedelmi egyezmények) nem állnak össze egy rendszerré.

nak az országnak – jósolja az SVKK munkatársa.

Az afgán határok őrzése – a terepviszonyok miatt – hihetetlenül nehéz feladat. Ugyanakkor a kereskedelmi szempontból fontos utak biztosítása megoldható. A határőrizet fejlesztése ügyében csak 2011 nyarán történt jelentősebb

előrelépés. Az afgán belügyminisztérium és a pénzügyminisztérium egyetértésével, valamint az ISAF aktív közreműködésével megkezdték egy, a Világbank által javasolt határőrizeti modell megvalósítását. Ettől a határőrség és a pénzügyőrség jobb együttműködését, hatékonyabb határőrizetet, továbbá a drogereskedelem elleni eredményesebb fellépést várják, emellett javuló külkereskedelmet és növekvő állami bevételeket.

Afganisztán gazdasági fejlesztésében – a szállítmányozás és az ásványi anyagok kitermelése mellett – a mezőgazdaság rendelkezik valós potenciállal. Mi több, rövid és középtávon talán még esélyesebb is a fejlődése a másik kettőnél. 2011. október 10-én indították el azt az akciót, amelynek célja a mezőgazdasági kis- és közepes vállalkozások szervezettebb működése és támogatása. Az akciót komoly támogatottsággal bír több minisztérium és piaci szereplő részéről.

A közép-ázsiai ország lakosságának hozzávetőleg háromnegyede dolgozik a mezőgazdaságban, és ők az afgán GDP körülbelül 30 százalékát termelik meg. A mezőgazdaság fejlesztése jelentheti a leggyorsabb és több területen is érzékelhető előrelépést. Csökkenthetné a vidéki munkanélküliséget, az élelmiszerhiányt, s ami a legfontosabb, rövid távon is eredményt hozhat. Erre pedig igen nagy szüksége lenne az országnak, tekintettel arra, hogy 2014 után – azaz a nemzetközi erők kivonulását követően –

Afganisztán lakosságának hozzávetőleg háromnegyede dolgozik a mezőgazdaságban, tehát ennek a területnek a fejlesztése rövid távon is eredményt hozhat.

a segélyek elmaradása a legnagyobb foglalkoztatókat, a biztonsági szektort és az építkezéseket fogja elsősorban érinteni. Az itt keletkező munkaerő-felesleget pedig csak közmunkából aligha lehet eltartani, a piaci alapú bányai, út- és vasútépítési beruházások pedig biztosan nem érnek el olyan szintet, hogy ellensúlyozzák a csökkenő külföldi jelenlétből és támogatásokból fakadó nehézségeket. A mezőgazdaság élelmiszer- és jövedelemtermelő képességének előmozdítása elemi fontosságú a drogdéka kezelésében is.

VESZÉLYES FORGATÓKÖNYVEK

A katonai sikerek, csakúgy, mint a társadalmi-gazdasági mutatók javulása ön-

magukban kérészetűek, ha nem járnak együtt a stabilitás és a befektetői bizalom növekedésével. Illúzióink persze nem lehetnek. Az eddig elért eredmények megtartása, illetve a 2014 utánra kitűzött célok teljesítése érdekében a nemzetközi közösségnek még hosszú ideig (értsd: évtizedekig) kell támogatnia az afgán államot; pénzzel, adományokkal, civil, katonai, valamint rendőri szakértelemmel egyaránt – írja Molnár Ferenc.

Azt sem szabad elfelejtenünk, hogy az afgán társadalom soha nem volt egységes: jelentős feszültségek vannak Észak- és Dél-Afganisztán, a pastu és a nem pastu népesség, de egyes helyi vezetők érdekeltségi körei között is. Teljes megbékélés nem lesz a közép-ázsiai országban. A felkelők, terroristák támadásainak elviselhető mértékűre csökkentése lehet a nemzetközi közösség maximális célja. Noha az afgán társadalom békére és modernizálásra vágyik, ráadásul a döntő többség retteg a tálib hatalom visszatérésétől, a megélhetésért, az életben maradásért folytatott küzdelem mindent felülírhat. Ha a jelenlegi kormányzat (az USA és az ISAF támogatásával) nem képes minimális államigazgatási, hatósági feladatait kiépíteni és ellátni – és ezzel legitimitációját erősíteni –, akkor az ország állandó fegyveres konfliktusok színtere lesz. Afganisztánban van az egyik legfiatalabb és leggyorsabban növekvő népessége a világon, s a segélyezések révén ugrásszerűen megnőtt az írni-olvasni tudók száma. Egy destabilizálódó, kis hatalmi (vallási, ideológiai, bűnözői) centrumok mentén fragmentálódó ország elégedetlen, de a korábbi generációknál

Afganisztánban még sokáig szüksége lesz a nemzetközi közösség segítségére.

képzettebb fiatalok millióival a legrosszabb forgatókönyvet sejtetheti a nemzetközi terrorizmus elleni küzdelem szempontjából.

A negatív forgatókönyvet leginkább úgy lehetne elkerülni, ha alapvető politikai megállapodásra jutna és konkrét lépések mellett köteleznék el magát a nemzetközi közösség, illetve az afgán kormány, hogy az utóbbi képes legyen működtetni és fenntartani a létrehozott infrastruktúrát, valamint a még sajnos csak alakulóban lévő intézményrendszert – von mérleget tanulmánya végén Molnár Ferenc.

Az utak, hidak építése kulcsfontosságú az ország gazdaságának felpörgetéséhez.

Az afgán légi közlekedés és légi szállítás egyelőre képtelen megfelelni a nemzetközi követelményeknek.

A GRIPEN GYŐZÖTT SVÁJCBAN IS

Újabb jelentős sikert könyvelhetett el a közelmúltban a svéd Saab konzorcium, miután az általa fejlesztett JAS-39NG Gripen győzött a svájci vadászpilóta-tenderen; a 3,37 milliárd dolláros üzlet keretében az alpesi ország huszonkét gépet vásárol majd. A Gripenek egyébként a Dassault Rafale F3-ast és az Eurofighter Typhoon-t utasították maguk mögé a versenyben, s az öreg, de megbízható amerikai Northrop-Grumman F-5E/F Tiger II. könnyű vadászbombázókat váltják fel. Svédország, Csehország, Magyarország, Dél-Afrika és Thaiföld után Svájc lesz a hatodik nemzet, amely hadrendbe állítja a Gripent. A felsorolt államok mellett a brit ETPS teszt-pilóta-képző akadémia is használja a svéd modellt.

(aeromagazin.hu, htka.hu)

INGYEN HARCKOCSIK GÖRÖGORSZÁGNAK?

A nehéz gazdasági helyzetben lévő Görögország feleslegessé vált – lekonzervált – M1A1 Abrams típusú harckocsik rendszeresítésén gondolkodik. Az amerikai ajánlat értelmében csak a szállítás költségeit kellene állniuk, amely kö-

rülbelül 10–11 millió dollárt jelentene. A harckocsikat már megvizsgálta egy görög szakértői csoport, s a hírek szerint mintegy 400 Abrams-et át is vennének. Görögország egyébként jelenleg több mint félezer régi Leopard 1A5/GR-t tart hadrendben, a modern Leopard 2A4 és Leopard 2A6 HEL típusú harckocsik mellett. (dodbuzz.com)

MEDVEGYEV BEKEMÉNYÍT

Válaszlépésre szánta magát Oroszország, miután az USA nem hagyott fel a rakétavédelmi pajzs európai telepítésével. Dmitrij Medvegyev orosz államfő élő televíziós beszédében jelentette be, hogy utasítást adott a kalinyingrádi területen telepített, rakéta-támadásokat előrejelző új radarrendszer üzembe helyezésére és a hadászati nukleáris fegyverek oltalmának megerősítésére, egyúttal kilátásba helyezte: megegyezés hiányában rakétákkal céloztatja meg az amerikai rakétapajzs Európában kiépülő elemeit. Emellett figyelmeztetett arra is, hogy ha nem változik az Egyesült Államok és a NATO álláspontja, Oroszország kiléphet a START-szerződésből. Medvegyev drámai hangulatú televíziós beszédében az orosz lépéseket ésszerű döntésnek nevezte, tekintettel a helyzet komolyságára. Mindazonáltal megjegyezte: Moszkva hajlandó a konstruktív tárgyalások folytatására, tehát nem zárja be az ajtókat a nyugati partnerek előtt. (MTI, hvg.hu)

ÁTALAKULÓ HORDOZÓ

Az 1982-ben hadrendbe állított HMS ILLUSTRIOUS repülőgép-hordozót – a Brit Királyi Haditengerészet ötödik olyan hadihajóját, amely ezt a nevet viseli – átépítik: a hajóból partraszállást támogató helikopter-hordozó lesz. A 22 ezer tonna vízki-szorítású, 209 méter hosszú monstrumot Devonban alakítják át új feladatára; a munkálatok előre láthatóan 16 hónapot vesznek majd igénybe, s 40 millió fontba kerülnek. A hadrendből kivont Sea Harrierek helyére így véglegesen helikopterek – Westland Sea King ASaC7, Lynx HMA.8, AW101 Merlin HM2, Boeing Chinook HC6 és Westland Apache AH1 – kerülnek.

(bourne.local.co.uk)

BŐVÜL AZ OROSZ LÉGIERŐ

Nyilvánosságra hozták az orosz légierő 2012-re vonatkozó terveit. Ami a pilótákat érinti: a jelenlegi, hivatalosan átlag évi 90 repült órát százhuszra emelik, míg a középtávú tervekben 200 óra szerepel. Emellett a légierő arzenálja összesen 90 merev- és forgószárnyas repülőgéppel bővül az idén. A honi légvé-

delem tíz-tíz modernizált MiG-31BM-et és Szuhoj Szu-34-es vadászbombázót (illusztrációkon) kap. Emellett megrendeltek szintén tíz-tíz Mi-28N és Kamov Ka-52 harci helikoptert, s a tervek között szerepel nagyságrendileg harminc új gyártású Mi-8-as, valamint öt Mi-26T2-es beszerzése is. (en.rian.ru)

Egy újabb fejezet zárult le Irak történelmében, miután 2011 végén – több mint nyolc évig tartó háború és megszállás után – befejeződött az amerikai csapatok kivonása az országból. A katonáknak egy 2008-ban aláírt szerződés értelmében kellett a múlt év végéig elhagyniuk Irakot. December 31-ével távoztak az arab államból a NATO kiképző missziójának tagjai is, miután nem sikerült megállapodni mandátumuk meghosszabbításáról. A bagdadi kormány ugyanis nem egyezett bele abba, hogy a kiképzők immunitást élvezzenek a helyi hatóságok eljárásaival szemben. Az USA a nyolc év alatt 505 támaszpontot épített ki, és a hadműveletek csúcspontján 171 ezer katonát állomásoztatott az országban. Ezzel szemben 2011 végére már csak hét bázist működtettek, 13 800 katonával. Washingtonnak most új alapokra kell helyeznie kapcsolatát Irakkal, amely több milliárd hordó nyersolajkészlettel rendelkezik és síita vezetésű kormánya szorosabb együttműködést alakított ki a szomszédos Iránnal, mint amelyet az iszlám köztársasággal ellenséges viszonyban lévő Egyesült Államok szeretne. (hvg.hu, MTI)

LEZÁRULT EGY KORSAK

SZÁZADSZOR AZ AFGANISZTÁNI LÉGTÉRBE

Az MH Tartományi Újjáépítési Csoport (MH PRT) 11. váltásának technikai adatszerző részlege nemrég teljesítette a századik afganisztáni repülését a Skylark (Pacsirta) nevű, pilóta nélküli felderítő repülőgéppel (UAV – Unmanned Aerial Vehicle). A Magyar Honvédség pilóta nélküli felderítőgépe (az izraeli ELBIT Systems által gyártott Skylark I-LE) az MH PRT nyolcadik váltása óta vesz részt a különböző afganisztáni műveletekben. Az azóta eltelt idő elegendő tapasztalathoz juttatta a részleg katonáit a szokatlan terepi és időjárás körülmények között végrehajtott repülések sajátosságainak terén. Megemlítendő, hogy a végrehajtott műveletek tekintetében is megfigyelhető egyfajta fejlődés. Kezdetben az általános felderítőigények kiszolgálása, valamint az útvonalfelderítés számított általánosnak, mindez mára számos egyéb feladattal egészült ki.

Rátonyi Krisztián Ferenc törzsőrmester;
fotó: dr. Toperczer István orvos alezredes

ADOMÁNYOK A KÓRHÁZNAK

A PRT 11. váltásának CIMIC-csoportja az egészségügyi támogatási program keretében segélyszállítmányt juttatott el a szénbányászok központi kórházának, Pol-e Khomri városába. A páncélozott tehergépkocsival a kórházhoz szállított eszközök, egészségügyi felszerelések mellett kórházi ágyak, légkondicionáló berendezés, várótermi padok, takarók és párnák érkeztek, komfortosabbá téve a betegek kórházi tartózkodását. Az orvosok munkáját vakcinák tárolására alkalmas hűtőszekrény, vérnyomásmérők, sztetoszkópok, valamint egy babamérleg segíti ezután a kórházban. A rendelőkbe új íróasztal, szekrények, műszertárolók is kerültek. Az adományokat átfogó nemzetiszín szalagot dr. Afiz Sherzad kórházigazgató, illetve Megtért István alezredes, a PRT-11 parancsnokhelyettese vágta át.

Kálinger Roland százados

SZÁMÍTÁSTECHNIKAI TANFOLYAM INDULT

Számítástechnikai alaptanfolyam kezdődött a Pol-e Khomriban található rendőrpáncsnokságon. A kurzust az MH PRT összekötő csoportja, illetve a Belügyminisztériumtól az EUPOL (European Union Police Mission in Afghanistan) állományába vezényelt magyar rendőrök közösen szervezték az afgán rendőrök és katonák részére. Dr. Ruszin Romulusz ezredes, az MH PRT parancsnoka Krupinca András őrnagyot, összekötő főtitest bízta meg a feladat végrehajtásával, míg az EUPOL részéről Kondás Tibor és Dömöki Zsolt rendőr alezredesek vettek részt a munkában. A kurzus finanszírozását az EUPOL vállalta fel, a tervezési és a technikai feladatokat pedig az MH PRT végezte.

Bártfai László őrnagy

VÁLTÁS A SZARAJEVŐI PARANCSNOKSÁGOKON

A szarajevői EUFOR- és NATO-parancsnokságokon egyéni beosztásokban szolgáló magyarok váltására került sor a közelmúltban. A műveleti területre most kiérkezett katonák – elődeikhez hasonlóan – különböző vezetői és szakbeosztásokban bizonyíthatják rátermettségüket. Gulyás Zoltán dandártábornok, magyar nemzeti rangidős, az EUFOR parancsnokhelyettese és törzsfőnöke állománygyűlésen köszöntötte a missziós területre újonnan érkezetteket. Kérte, hogy szakértelmükkel és tevékenységükkel járuljanak hozzá a parancsnokságokon és az ALTHEA-műveletben az elkövetkezendő időszakban végbemenő szervezeti és strukturális változtatások sikeres végrehajtásához. A tábornok megköszönte a missziójukat most befejező katonáknak az elvégzett munkát, amely – mint fogalmazott – tovább öregbítette a Magyar Honvédség nemzetközi hírnevét.

honvedelem.hu

NAGYKÖVETI LÁTOGATÁS

Vera Maria Fernandes, Portugália koszovói és bulgáriai nagykövete látogatást tett a pristinai Slim Lines-táborban. A magas rangú vendég találkozott Tajti Miklós alezredessel, az MH KFOR-kontingens parancsnokával, majd megismerkedett a KFOR Tactical Reserve Maneuver Battalion (KFOR-tartalékerők) rendeltetésével, felépítésével és aktuális feladataival. A program során Fernandes asszony részt vett egy portugál–magyar fegyver- és technikai bemutatón, amelynek keretében a KFOR-erőknek felajánlott magyar század katonái bemutatták egy ellenőrző-áteresztő pont működtetését is.

Tömbölné Czirfusz Loretta

DICSÉRET A MAGYAROKNAK

Az EUFOR Többnemzeti Zászlóalj (Multinational Battalion – MNBN) újabb zászlóaljszintű gyakorlatot hajtott végre a bosznia-hercegovinai Rajlovac településen. A gyakorlat célja az volt, hogy az osztrák, török és magyar századokat jobban összekoovácsolja, egyben tovább mélyítse az eddig elsajátított ismereteket. A magyar alegység elsősorban tömegoszlatási és egészségügyi biztosítási feladatokat kapott, de a helység harc megvívásában is szerephez jutottak. A gyakorlat végeztével a zászlóalj parancsnoka elismerését fejezte ki minden katonának. Hozzátette: a magyar alegység hozzáállása, illetve feladatvégrehajtása egyaránt mutatja, hogy összeszokott, egységes századról van szó. Mindez az állomány szakmai tudásának és a parancsnokok magas szintű vezetési képességeinek köszönhető.

Kép és szöveg: Bognár Tamás százados

Tizenkét nemzet, egy csapat,
egy küldetés, egy cél

A cikkhez kapcsolódó videó a honvedelem.hu weboldalon a Célkereszt haderőhíradójában!

PÁPÁRÓL A NAGYVILÁGBA

AZ AN—26-OSOKKAL REPÜLŐ KECSKEMÉTI TEVE-SZÁZAD JELMONDATA: BÁRMIT, BÁRHOVA, BÁRMIKOR. MIVEL AZONBAN MA MÁR AZ ELÉRENDŐ HADSZÍNTEREK NÉMELYIKE TÖBB EZER KILOMÉTERRE VAN, A SZÁLLÍTANDÓ FELSZERELÉSEK, ÁRUK MENNYISÉGE PEDIG MEGSOKSZORÓZÓDOTT, AZ „ANCSÁK” KAPACITÁSA NEM MINDEN ESETBEN BIZONYUL ELÉGSÉGESNEK. A TÖBBNEMZETI SZEMÉLYZET ÁLTAL ÜZEMELTETETT PÁPAI C—17-ES FLOTTA HADRENDBE ÁLLÁSÁVAL VISZONT EZ A PROBLÉMA MEGOLDÓDOTT: AZ ÓRIÁSGÉPEKKEL VALÓBAN BÁRMIT ÉS BÁRHOVÁ EL LEHET JUTTATNI, BÁRMIKOR.

Az MH Pápa Bázisrepülőtérén települt Nehéz Légi Szállító Ezred (HAW) parancsnoka, Keith P. Boone ezredes szerint, bár tizenkét nemzet katonáiból áll ez a speciális alakulat, a küldetés és a cél mindig egy és ugyanaz marad. Tennivaló pedig akad bőven.

– Az ezredet jelenleg egy olyan házhoz tudnám hasonlítani, amelyik kívülről nagyon szép, gyönyörű a kert is, de belül még sok a teendő ahhoz, hogy elérjük a teljes működési képességet, ami évenként 3165 repült órát jelent. Amikor 2011. júniusban átvettem a parancsnokságot, legelső célom az volt, hogy továbbvigyem a már megkezdett munkát. A repülőgépek megérkeztek, a kiképzés megtörtént, de teljesítőképességünk felső határát még nem értük el. Az új év ebből a szempontból vízvázlatos lehet. Finomítani kell az eljárásainkat, továbbá a kiképzés és az infrastruktúra terén is van hová fejlődni.

– **Miért előnyös a tizenkét nemzetnek ez a stratégiai légi szállítási képesség?**

– Azért, mert az Amerikai Egyesült Államokat leszámítva egyik nemzet sem engedhetné meg magának (de talán nem is lenne szüksége rá), hogy önállóan üzemeltessen egy C–17-es flottát. Mivel azonban a stratégiai légi szállítási képesség a részt vevő országok számára

nagyon fontos, ez az együttműködés szükségyszerű, egyben nagyszerű lehetőségeket is rejt magában. A részes nemzetek közül Finnország és Svédország nem NATO-tagállam: ez a tény segít minket abban, hogy kicsit kibővítsük az együttműködést a szövetség keretein túl is. Magyarország számára pedig külön büszkeség lehet, hogy a repülőgépeken – a regisztráló ország jelként – ott a magyar felségjel. Megjegyzem, hogy nagyon jó a kapcsolatom az MH Pápa Bázisrepülőtér parancsnoki állományaival, a Honvédelmi Minisztérium vezetésével és Pápa város polgármesterével is. Ez a jó kapcsolat a program sikeres működésének az egyik alapja.

– **Hogyan lehet összekovácsolni egy ilyen multinacionális katonai szervezetet?**

– Mindennek az egymás iránti tisztelet és a megértés az alapja. Tisztában kell lennünk azzal, hogy minden nemzet katonái más és más értékekkel, illetve látásmóddal gazdagíthatják az ezredet, s a különböző kultúrák remekül kiegészítik egymást. Ha ezt megértjük, akkor jó úton haladunk az összekovácsolás felé. Ráadásul tizenkét nemzet tapasztalataival sokkal hatékonyabban meg lehet oldani egy-egy feladatot, mintha csak egy nemzet dolgozna rajta. Mi, amerikaiak régóta repüljük már a C–17-es típust, ezért az ezred működését tekintve az alapok és a szabályozók tőlünk származnak. Mivel azonban a szervezeti felépítés teljesen egyedi, a működést tekintve pedig továbbléptünk egy másik irányba, ez az alakulat már egyáltalán nem amerikai mintát követ. Egyébként a munka és a hozzáállás terén semmiféle különbség nem fedezhető fel mondjuk egy svéd, egy bolgár vagy egy magyar katoná között. Egyedül az angol akcentusuk különböző...

– **Erről ön bizonyára számtalan alkalommal repülés közben is meggyőződhetett, mivel aktív pilótaként is részt vesz az ezred munkájában.**

– Sajnos nincs lehetőségem annyit repülni, amennyit szeretnék. Mindameltett folyamatosan kihasználjuk a C–17 Globemaster III rendkívüli változatosságát. Mivel a típus kifejlesztésének kezdetétől részese lehettem a programnak, tudom, hogy ezt a gépet teljes mértékben az igények alapján tervezték, figyelembe véve a repülőgép-vezetők és a rakodásvezetők (loadmaster) ötleteit, ta-

pasztalatait is. Voltaképpen a raktér köré tervezték a gépet. Éppen ezért tudunk szállítani utasokat, járműveket, konténereket vagy sebesülteket. A szállítmányt adott esetben ejtőernyővel a levegőből ledobva is célba tudjuk juttatni, a légi utántöltő képesség pedig gyakorlatilag folyamatos repülést tesz lehetővé.

– Ez utóbbi manőver – gondolom – a repülőgép-vezetőnek is komoly kihívás.

– Képzelnék el két gépet, amelyek időjárási körülményektől, légköri viszonyoktól és napszaktól függetlenül alig tíz méterre repülnek egymástól körülbelül 800 kilométer/órás sebesség-

A Nehéz Légi Szállító Ezred 2009 júliusa – az első repülőgép megérkezése – óta már túl van a 6000. repült órán is. Küldetéseik során összesen több mint 27 000 tonna rakományt és több mint 14 000 utast szállítottak Földünk különböző pontjaira. A stratégiai légi szállítási képesség a következő nemzetek példaértékű együttműködésén alapul: Amerikai Egyesült Államok, Bulgária, Észtország, Finnország, Hollandia, Lengyelország, Litvánia, Magyarország, Norvégia, Románia, Svédország, Szlovénia.

gel. A tankergép mögött repülve, tízfokos szögben, nagyjából 50x50 méteres négyzetben belül kell maradnod. Ha erre képes vagy, minden rendben. A legnagyobb kihívást jelentő – légi utántöltéssel kapcsolatos – repülésem egyébként még karrierem kezdetén volt. Éjszaka kellett végrehajtani a légi utántöltést, és a felhők között repülve szabad szemmel semmihez sem lehetett viszonyítani a horizontot. Nagyon meglepődtem, de nem volt mese, meg kellett csinálni, mert szükség volt az üzem-

Keith P. Boone ezredes a New Jersey-ben található McGuire légibázison települt 621. Készenléti Reagáló Repülőezred parancsnokhelyettese. Az ezred speciális csapatai a légi mobilitás infrastruktúráját bővítik, illetve előrelküldve különböző (baráti vagy ellenséges) környezetben légibázisokat építenek ki. Boone ezredes tisztte avatása után a texasi Reese légibázison tette le a repülővizgát, 1989-ben. Több mint 4100 repült órával rendelkező hajózó parancsnokként, C-130E és C-17A típusokon repült számtalan bevetésen, például a Desert Shield, a Desert Storm, a Provide Comfort, a Provide Promise, az Enduring Freedom és az Iraqi Freedom műveletek során.

Boone ezredet a C-17 első kiképzőállományaiba 1993-ban választották be, és fontos szerepe volt az első két aktív szolgálatot teljesítő repülőszázad, illetve a C-17 kiképző alakulat létrehozásában. Elvégezte a Fegyveres Erők Ipari Akadémiáját (Industrial College of the Armed Forces), illetve a Légi Vezetési és Törzsakadémiát (Air Command and Staff College) is. Karrierje során számos fontos beosztást töltött be. Mielőtt átvette a Nehéz Légi Szállító Ezred parancsnoki beosztását, az AFCENT (Közép-európai Fegyveres Erők Főparancsnoksága) Kombinált Légi és Űrműveletek Központjában a légi mozgékonyági részleg igazgatójaként dolgozott. Itt az Enduring Freedom (Tartós Szabadság), illetve az Iraqi Freedom (Iraki Szabadság) hadműveletek, valamint az Egyesült Államok érdekkörébe tartozó más fontos hadszíntéri feladatok keretében a hadszíntéren belüli légi szállítás, a légi utántöltés, valamint a repülőorvosi kiürítési feladatok tervezésével, végrehajtásával bízták meg.

– Nem származom tipikus katonacsaládból, de a szolgálat iránti vágy nagyon erős bennem. Főként ezért választottam a katonai pályát. Annak idején felajánlottak nekem ösztöndíjat a haditengerészetnél és a légierőnél is. Mivel a testvérem akkor már tengerész egyenruhát hordott, és később összesen nyolc évet szolgált egy atom-tengeralattjárón, én inkább a légierőt választottam.

anyagra. Az üzemanyag pedig elengedhetetlen ahhoz, hogy a szállítmány időben célba érjen. Gondoljon csak bele abba, amikor például Afganisztánból szállítunk haza egyenesen az Egyesült Államokba sebesülteket, többszöri légi utántöltéssel. Az életük múlik a pilóta képességein és szaktudásán! Ez pontosan jellemzi ezredünk küldetésének fontos-

Magyarországnak, ezen belül Pápanak és a Magyar Honvédségnek hatalmas elismerés, hogy az illetékesek néhány évvel ezelőtt ezt a repülőteret választották az ezred bázisának. Hasonlóan nagy elismerés, hogy Lukács Viktor főhadnagy személyében magyar repülőgép-vezetője is van az ezrednek – ezt a program-

ban részt vevő nációk közül nem mindegyik mondhatja el magáról. A főhadnagy még 2010 nyarán, előljárói javaslatra került az ezredhez, és a kötelező három és fél hónapos amerikai típusátképzés óta szolgál az alakulatnál.

– Repültem már vele, Vikornak nagyszerű képességei vannak, remek munkát végez. De ugyanez érvényes valamennyi pilótára, rakodásvezetőre és a kiszolgáló személyzetre – vélekedett Keith P. Boone.

ságát. Noha rutinszerűnek tűnhet minden küldetésünk, egyáltalán nem vehetjük a munkánkat rutinszerűen, mert a repülés mindig rejt magában veszélyeket. Minden pillanatban ébernek kell lennünk. Maga a repülőgép mindig készen áll, az emberi tényezőn múlik minden.

– Nyilván nagyon fontos az itt szolgálók családjai életkörülményeinek megteremtése, mert ez bizonyosan kihat az állomány teljesítményére is.

– A csapatba természetesen a katonák családtagjai is beletartoznak. Amikor megérkeztem, meg kellett bizonyosodnom arról, hogy a családok képesek-e beilleszkedni a helyi közösségbe. Pápa és Magyarország egyaránt gyönyörű, az emberek barátságosak és nagylelkűek. A legnagyobb kihívás számunkra a magyar nyelv, ami nagyon nehéz. A viszony egyébként mindig kölcsönös együttműködésen alapul. Óriási különbség van a között, hogy itt kell-e élnünk, vagy, hogy itt szeretnénk-e élni. Mi itt szeretnénk élni és szolgálni, Páparól kiindulva szeretnénk eljutni a nagyvilágba.

Harc a kalózkodás ellen

Az Atalanta-művelet kalózkodásai

AFRIKA SZARVÁN

ÉSZAKKELET-AFRIKA, AMELYET ALAKJA UTÁN AFRIKA SZARVÁNAK IS NEVEZNEK, AZ ELMÚLT ÉVEKBEN SZINTE KIZÁRÓLAG A TENGERI KALÓZTÁMADÁSOK MIATT SZEREPELT A HÍREKBEN.

Nem véletlen: Szomáliában – amely Dzsibutiól Kenyáig, az Ádeni-öböltől az Arab-tengerig a térség tengerpartját uralja – 1991 óta nincs központi kormányzat, közigazgatás, az országban a különböző fegyveres csoportok, bandák szabadon garázdálkodhatnak. Iparról, szervezett mezőgazdaságról nem lehet beszélni, így sokak számára valóban csak a kalózkodás, a nagy hajózási útvonalakat használó vízi járművek megtámadása, kifosztása vagy elrablása nyújt megélhetést. A menekülttáborok nyomora helyett kecsegtető az egy-egy akcióval egyszerű fegyveresként megkereshető több száz dollár. S persze a kalózkodás mögé egy nagyon komoly iparág épült ki, önálló hírszerzéssel, felderítéssel, finanszírozással.

A „kalóüzlet” nagyon jól szervezett: pontosan tudják, hogy melyik hajó milyen rakományt visz, milyen útvonalon halad, van-e fegyveres a fedélzeten. Arra is volt már példa, hogy a legénységbe is beépült egy informátor. Az elrabolt ha-

jókat a már előre felkészített tengerparti rejtékhelyre viszik, majd jönnek a tárgyalók, akik a hajótársasággal, a biztosítóval vagy a legénységet adó ország kormányával alkudoznak. Az évek során egyre nagyobbra, ma már jellemzően több millió dollárra nőttek a váltásdíjak. Persze az akcióknak vannak költségei is, de az értesülések szerint bőven terem forrás a Közel-Keleten az előfinanszírozásra. Virágzó üzletről van tehát szó.

Az ENSZ 1992-ben vezette első szárazföldi műveletét Szomáliában. A United Nations Operation in Somalia (UNOSOM I) áprilistól decemberig tartott, kevés sikerrel. 1992 decemberében kezdődött meg a Remény Visszaállítása nevű, amerikai vezetésű

hadművelet. A sikeres stabilizálás után az ENSZ 1993 májusában vette át a kezdeményezést, az UNOSOM II művelettel. Ez sem járt sikerrel, a hadurak lefegyverzése elmaradt, a lakosság hely-

Szomália a hadurak és fegyvereik martaléka

Trautmann Balázs ❖ Fotó: internet

zete nem javult érezhetően. Az Egyesült Államok különleges erői 1993. október 3-án Mohamed Farrah Aidid – az egyik legnagyobb hatalmú hadúr – ellen akciót indítottak el. A Súlyom végveszélyben című könyvből és az abból készített filmből ismeretes, hogy az akció kudarcba fulladt: két amerikai helikoptert lelőttek, s a műveletben összesen tizennyolc amerikai katona vesztette életét. A főváros, Mogadishu utcáin lábuknál fogva vonszolt amerikai holttestek látványa megrázó sokk volt: Bill Clinton kivonta az amerikai erőket Szomáliából.

Az ENSZ csapatai, a kudarcba fulladt UNOSOM II művelet végén, 1995. március 28-án, vonultak ki az országból. A trauma a mai napig hat: nincs az a nyugati ország, amely hajlandó lenne komoly erőket felajánlani Szomáliába: így a kalózkodás ellen is csak a tengeren lehet védekezni.

Első tengeri műveletében – 2008 óta – ezt teszi az Európai Unió is. Az EU és az ENSZ jóváhagyásával, illetve mandátumával megkezdett Atalanta-művelet során a segélyszállítmányokat védik meg, megfigyelik a szomáliai partok melletti halászati tevékenységet, s ami még fontosabb: igyekeznek védelmet nyújtani a kalóztámadások ellen. A francia, holland, német, spanyol hadihajókat és helikoptereket, haditengerészeti felderítő repülőgépeket alkalmazó flotta természetesen nem elég ahhoz, hogy a teljes tengeri útvonalat ellenőrizze, de már számos sikeres elfogást hajtottak

Egy elfogott és átkutatott kalózhajó megsemmisítése

Németország is részt vett az ENSZ kudarcba fulladt szomáliai akciójában

vége, sok támadást vertek vissza, illetve hiúsítottak meg.

Hasonló tevékenységet folytat a NATO is: a 150. Egyesített Haditengerészeti Különítmény (CTF 150) kötelékében huszonöt nemzet vesz részt. A flotta szintén Afrika szarva körül tevékenykedik, különös figyelemmel az Ádeni-öbölre. A bahreini parancsnokságú művelet fő erejét az amerikai haditengerészet 5. flottája adja.

A kereskedelmi hajók felfegyverzését a második világháborút követően tiltotta be a tengeri jog, mindazonáltal több olyan információ is napvilágot látott, amely szerint kínai és más zászlók alatt hajózó teherhajókon fegyveres őrök hártottak el támadásokat. Az Egyesült Királyság most adott ki egy ideiglenes rendelkezést, amely a brit zászló alatt hajózó, 500 tonnánál nagyobb vízkiszorítású hajóegységeknek – korlátozásokkal ugyan, de – engedélyezi fegyveres biztonsági csapatok alkalmazását. Ha szigorúan csak haditechnikai szemmel nézzük ezt a lépést, a döntés ésszerű. Egy korszerű, éjjellátóval és optikai-lézeres célzó rendszerrel felszerelt géppuskával például már jóval azelőtt lehet célzott tüzet nyitni, mielőtt a kalózkodás csónakjaival az AK-gépkarabélyok és az RPG-grá-

nátvetők hatótávolságán belülre kerülne. Ez persze nem lesz olcsó mulatság, de még mindig olcsóbb, mint a váltásdíj kifizetése és a hajó kiszabadítása, személyzetestül. Ráadásul a várakozások szerint az ilyen, fegyverrel őrzött hajók biztosítása olcsóbbá is válik, ha ezen a válságövezeten hajóznak keresztül.

Németország után Spanyolország vette át a 465. Haditengerészeti Különítmény (TF 465) vezetését: az Északkelet-Afrika vizein és a környező tengereken, óceánokon a hajózási útvonalakat ellenőrző, többnemzeti flottakötelék parancsnokságát a német Thomas Jugel admirális adta át Jorge Manso kapitánynak. Manso hat hajót és nyolc haditengerészeti helikoptert kapott: ezeket az egységeket Franciaország, Hollandia, Németország és Spanyolország küldte a kötelékbe.

Német adatok szerint 2010-ben ötven, 2011. december elejéig – a parancsnokváltásig – pedig „csak” húsz sikeres kalóztámadás történt az Atalanta-műveletbe tartozó területen. A nemzetközi erőknél egyre több hajó jelzi, hogy áthalad az ellenőrzött vizeken. A helyzetben szintén sokat javított a 2011 májusában kiterjesztett mandátum is, amelynek eredményeként a kalózkodás ellen már keményebben lehet fellépni.

Végezetül szólnunk kell a kalózkodás ellen vívott küzdelem hazai vonatkozásáról: az EU Atalanta-műveletében – 2011 októberéig – tudniillik három magyar katona is szolgált, nemzetközi elismeréssel övezve.

ÉJJEL IS LÁTVA

A közelmúltban háromhetes, intenzív éjjellátó-kiképzést tartottak az MH Pápa Bázisrepülőtérén, az MH 86. Szolnok Helikopterbázis szállítóhelikopter-zászlóaljának három-három hajózója és fedélzeti technikusá számára, akik ez idő alatt elsajátíthatták az éjjellátó készülékkel történő repülés alapjait. A felkészítést sikeresnek ítélte meg Szabó Miklós alezredes, kiképzésvezető. Mint mondta: a három hét során az előre tervezett repülési feladatok nagy részét végre tudták hajtani. A képzésen egyébként a Magyar Honvédségnél rendszeresített AN/AVS-9 típusú éjjellátó készüléket használták, amely kategóriájában az egyik legmodernebb eszköz. Az első ránézésre leginkább egy távcsőre hasonlító berendezés a bejövő háttérfényt harminc-négyvenezerszeresére erősíti fel, s így alkot olyan minőségű képet, amellyel éjszaka is közel teljes értékű vizuális repülést lehet folytatni.

Szűcs László; fotó: Dévényi Veronika

A BIOTERRORIZMUSRÓL

Az anthrax-gyanús küldeményekhez köthető járványügyi helyzet szakszerű kezelésének elméleti és gyakorlati bemutatása volt a fő témája annak a kétnapos tudományos ülésnek, amelyet nemrég rendeztek Budapesten, az MH Honvédkórházban, illetve az MH Pápa Bázisrepülőtérén. A fővárosi helyszínen megtartott konferencián – többek között – a bioterrorizmusról, illetve magáról az anthraxról hallgathattak meg előadásokat a résztvevők, míg Pápan testközelből figyelhették meg a NATO-ban egyedülálló magyar Mobil Biológiai Laboratórium működését. A labor alkalmas biológiai fegyver, illetve bioterrorizmus céljaira alkalmazható mikroorganizmusok – azaz baktériumok, vírusok és toxinok – kimutatására, a NATO által előírt időnormák szerint. Közúton, vízen vagy légi úton egyaránt szállítható és a helyszínre érkezve három órán belül képes az első minták fogadására, hat órán belül pedig a kórokozó kimutatására. Állománya a parancsnokkal együtt tizenhat fő.

Kálmánfi Gábor; fotó: MH Honvédkórház

NAGY DURRANÁS

Közel 300 légvédelmi repeszgránátot, illetve azok maradványait semmisítették meg Budaörsön az MH 1. Honvéd Tűzszerész és Hadihajós Ezred tűzszerészei. A második világháborúból visszamaradt robbanószere-

kezetekre a budaörsi repülőtér mellett, földmunkák közben bukkantak rá. A Magyar Honvédség tűzszerészei két napon keresztül gyűjtötték a repeszgránátokat, s azok állapotára tekintettel a helyszíni robbantás mellett döntöttek. A megtalált robbanószerek nagy számából a tűzszerészek arra a következtetésre jutottak, hogy egy, a repülőtér védelmére hajdan kialakított légvédelmi löllás maradványai kerültek elő most a földből.

Kerekesné Benedek Mária
százados

GYŪJTÉS SÉRÜLT GYERMEKEKNEK

Nemes hagyományt teremtett az MH Pápa Bázisrepülőtér többnemzeti állománya – katonák és civilek –, illetve családtagjaik: a norvég Siri Jensrud asszony vezetésével immár második alkalommal szervezték meg azt a jótékonyági karácsonyi vásárt, amelynek teljes bevételét egy pápai iskola alapítványának ajánlották fel. A jótékonyági rendezvény sikerét mi sem bizonyítja jobban,

mint az a tény, hogy több mint egymillió forint gyűlt össze a Balla Róbert téri általános iskola Sérült Gyermekek Egészséges Neveléséért Alapítványa számára. Az átutalást igazoló szelvényt meghitt ünnepség keretében adta át a szervező Csutiné Papp Orsolyának, az iskola igazgatójának. Az intézményben egyébként közel százhetven, különböző mértékben sérült gyermek speciális oktatása folyik, tehát kijelenthetjük: a pénz nagyon jó helyre került.

Soproniné Szabó Éva zászlós; fotó: Gyeginszky Andor törzsőrmester

KÖBE VÉSVÉ

Egy-egy síremléket állíttatott az MH 5. Bocskai István Lövészdandár a tavaly májusban, Afganisztánban hősi halált halt katonáinak, Róth Orsolya és Dálnoki András posztumusz hadnagyoknak. A síremlékek állítását a hősi halottak egykori bajtársai, a 39. lövészzászlóalj katonái vetették fel, s a kezdeményezést a dandár vezetői is támogatták. A fekete gránitból készült síremlékeket a Fejér megyei Besnyőn, valamint a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Nyírmeggyesen avatták fel a napokban. A katonai tiszteletadással megrendezett sírkövtetésen Vantal Zsolt alezredes, a zászlóalj parancsnoka, illetve Sajtos Szilárd főhadnagy, az alakulat református tábori lelkésze mondott beszédet. Ezt követően a volt kollégák, bajtársak, barátok helyezték el koszorúikat.

honvedelem.hu, bocskaidandar.hu

BÉKEFENNTARTÓI FELKÉSZÍTÉS

A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem tíz harmadéves katonai gazdálkodási szakos hallgatója a tantervben önálló tantárgyként szereplő békefenntartói felkészítésen vett részt

az MH Béketámogató Kiképző Központban (MH BTKK). A honvédtisztjelöltek – egyebek mellett – megismerték a béketámogató műveletek történetét, rendszerét, jogi hátterét, a műveleti területen betartandó általános szabályokat, az ellenőrző-átteresztő pont működtetését, valamint a megfigyelőpontra végzett tevékenységet. A járőrfeladatok, kivizsgálások és tárgyalások gyakorlására egy precízen előkészített foglalkozás keretében került sor, amelynek végrehajtásába bevonták Újszász, Besenyszög és Jászládány települések polgármesterei hivatalait is. A műveleti területen történő eredményes tevékenység alapvető feltétele, hogy a katonák ismerjék az ott előforduló improvizált robbanótesteket. Ennek érdekében az MH BTKK kiképzői külön gyakorlati foglalkozást vezettek le, de a hallgatók egy feltételezett aknamező ellenőrzését is végrehajtották.

Dr. Pohl Árpád alezredes,
Hársfalvi József mérnök őrnagy

101 termék, 144 méretállás

A WEBSHOP A JÖVŐ

A KATONAI RUHÁZATI ELLÁTÓ PONTOKAT LÉTREHOZÓ HIVATALOS MONDATOK VÉGÉRE ALIG NÉHÁNY ÉVE KERÜLT PONT. NEMRÉG ÉPP A HONVÉDELMI ÉRDEKEGYEZTETŐ FÓRUM ÜLÉSÉN ESETT SZÓ RÓLUK, PONTOSABBAN A RUHÁZATI ELLÁTÁSRÓL, A RUHÁZATI KÖLTSÉGVETÉS HELYZETÉRŐL.

A katonai ruházati ellátó pontok (KREP) pultjának túlsó oldalán új helyzet alakult ki: a ruházati boltok „nyomdokaiba” lépő ellátó pontok ellátó központi kihelyezett raktárakként működnek. A pult innenső oldalán a helyzet változatlan maradt: továbbra is a hivatásos és szerződéses tisztek, valamint altisztek nyitnak be az ellátó pontok

ajtóin, hogy hozzájussanak alapfelszerelésükhöz, avagy pótolják ruházatuk hiányzó, netán megkopott darabjait.

A Magyar Honvédség kilenc helyőrségében – Tatán, Debrecenben, Kaposváron, Székesfehérváron, Szolnokon, Hódmezővásárhelyen, Kecskeméten, Veszprémben, valamint Budapesten – az MH Logisztikai Ellátó Központ (MH LEK)

szervezeti elemeiként tíz ellátó pont működik, a fővárosban mindjárt kettő, egyikük a Zách utcai „tábornoki” méretes szabóság szomszédságában. A hivatalos regula szerint az igény jogosultak (mint említettük: a hivatásos és szerződéses tisztek, valamint altisztek) alapfelszerelésükhöz, ruházatuk pótlásához és cseréjéhez időről időre meghatározott

összegű ruházati illetményt kapnak, utalvány formájában. Mondhatnánk, egy szempont szerint: megjelenésük feleljen meg a hatályban lévő honvédségi öltözködési szabályzatnak.

– Az MH LEK az ellátási rendszer működtetőjeként, központi tárintézetként szolgálja ki az alakulatokat, illetve a ruházat esetében az ellátó pontokon keresztül közvetlenül az igény jogosult katonákat is – mondja Ferencz Szabolcs őrnagy, a központ üzembentartást és anyagellátást tervező részlegének (személyi felszerelés) vezetője.

– Mozgásterünk szűkre szabott. Az alapfelszerelés, valamint a mindennapos utánpótlás alfája és ómegája a rendelkezésünkre álló mindenkori ruházati költségvetés, illetve az adott évre mi-

vány „birtokosa” okkal-joggal tart igényt mindarra, amit részére az öltözködési szabályzat előír. A hivatalos megfogalmazás szerint „a hivatásos és szerződéses főtiszt, tiszt, zászlósi és tisztjelölt beosztású férfiállomány részére alapfelszerelési illetménye terhére biztosítandó cikkek listája” 101 terméket tartalmaz. Tegyük hozzá: a ruházati illetménynorma 2011. évi összegeinek megállapításáról szóló 60/2011. (V. 27.) honvédelmi miniszteri utasítás 2. számú melléklete szerint 67 féle ruházati szakanyag tartozik egy „általános férfi” alapfelszerelési öltözetbe, amelynek megvásárlására nyújt fedezetet az alapfelszerelési illetmény.

Tovább bonyolítja a helyzetet, vagyis nehezíti az éppen szükséges ruházat biztosítását, hogy például a köznapi, társasági öltönynek a karcsú, a telt, az erős és egyéb sajátosságokkal együtt száznegyvennégy méretállása van, a teljes termékválasztékot pedig nem tartják az ellátó pontok, már csak a helyhiány miatt sem.

– Általában méretproblémákkal találkozunk, ezen kívül előfordulnak olyan termékek, amelyekből az ellátás nem mindig folyamatos (pl. bakancsok). Az ellátás során azonban prioritást élvez a nemzetközi műveletekben részt vevők felszerelésének biztosítása – jegyzi meg Lőrincz Béla alezredes, az MH LEK parancsnokának helyettese.

– Ezért vezettük be az úgynevezett egyéni megrendelőlapot, amelyen felüntethető az egyenruha pontos mérete,

niszteri utasítással meghatározott ruházati illetménynorma. Mi az ellátó pontokon dolgozó kollégáink révén is naprakész információkkal rendelkezünk arról, hogy a helyőrségekben, az alakulatoknál szolgálók mit keresnek, öltözetükből mi hiányzik leginkább. Mindezt tehát tudjuk, amikor kimondjuk, hogy katonatársainknak az öltözködési szabályzatban meghatározottak szerint kell megjelenniük.

Ami a KREP-eket illeti, nincs mindig elegendő mennyiség – egyebek mellett – bakancsokból, társasági és köznapi öltönyökből. Márpedig az alapfelszerelési, illetve az utánpótlási ruházati utal-

típusa, a megrendelő elérhetősége. Eladó kollégáink ugyan nem szabók, de mint kereskedelmi szakemberek, tudnak segíteni a méretállítás megadásához. Dönteni persze a megrendelőnek kell, és ez nem is olyan könnyű, hiszen sokan nem, vagy nem jól tudják, pontosan milyen (például „normál” vagy „telt”) méretállású terméket rendeljenek. A központi budapesti, Lehel utcai raktárunkból havonta egyszer szállítunk a tíz ellátó pontra. Amennyiben esetleg nem sikerült jó méretet megadni, vagyis az öltözet nem jó, akkor azt nem kötelező megvenni, de újabb egy hónapot kell várni a következő szállításig.

Az említett érdekegyeztető fórumon a munkáltatói és a munkavállalói oldal képviselői egyetértettek abban, hogy a jelenlegi utalványozási rendszert modernizálni kell, akár egy webshop, azaz „internetes áruház” kialakításával, önkiszolgáló, egyszersmind felhasználóbarát vásárlási mód bevezetésével.

– Ha még nem is az online módszerrel, de azzal mindenképpen javítottunk az ellátás folyamatosságán, hogy a társasági és köznapi ruházat egy része mérték után, az igényjogosult testalkatára készül – teszi hozzá Ferencz Szabolcs őrnagy. Öltönyből emiatt nem is volt raktárkészletre termelő konfekcióipari gyártás, amióta a ruházati szolgálat bevezette a méretre varratás rendszerét. E feladatot saját kapacitás hiánya miatt je-

lenleg egy közbeszerzési eljárás során kiválasztott civil vállalkozás végzi. A mesterek meghatározott időpontokban felkeresik az alakulatokat, leveszik a méreteket, a készruhát pedig leszállítják a megadott időpontban, a helyőrségbe.

A „pult innenső oldaláról” álljon itt most egy ötlet az MH Összhaderőnemi Parancsnokság szakmai folyóiratából. (Sereg Szemle 2011/2. szám – Devecseri Gábor őrnagy: Katonai ruházati ellátás a XXI. század elvárásai szerint, egy igényjogosult szemszögéből.)

„A webshop szolgáltatásnak része a termékek teljes palettájának felsorolása, kategorizálása, részletes leírása, ára, képe stb. Az interneten történő rendelés egy egyszerű regisztrálást és azonosítást követően történik. A felhasználók egyenlegüket könnyen követhetik nyomon az interneten. Minden megrendelést rögzítenek a rendszerben, és a teljesítésig az ott is marad. A katona tisztán látja a megrendelt termékeinek státusát, nyomon követheti a szállítást, a ruhapróba időpontjait, helyszínét. A megrendelt terméket a KREP-en keresztül lehetne átvenni. A regisztrált igényjogosultak egyben felhasználók is a rendszerben, akik az új vagy jó állapotú, de használt ruházatukat, felszereléseiket eladásra, cserére vagy egyszerűen ingyenes átadásra kínálhatják fel.”

– A ruházati ellátó pont nem kiske-

reskedelmi bolt. Civil, azaz nem igényjogosult vásárló itt nem juthat hozzá katonai ruházathoz – jegyzi meg Ferencz Szabolcs.

A pontok hálózatának elsődleges feladata az igényjogosultak ellátása. Ennek megfelelően a készpénzforgalmuk sem jelentős. Az igényjogosultak rendszerint akkor vásárolnak készpénzért, ha elfogyott az utalványfüzetben részükre biztosított illetménykeret.

Az egyenruha a katona identitásának, büszkeségének egyik sarkalatos pontja. Ezt aligha vitathatná bárki is, legyen szó aktív állományban vagy nyugállományban lévő katonáról. A ruházati il-

letmenygazdálkodás egyes szabályairól szóló – még 2009-ben napvilágot látott – államtitkári intézkedés alapján, a honvédelem érdekében rendszeres munkát végző és tevékenységét egyenruhában ellátó nyugállományú katona térítésmentes egyenruházati ellátásban részesíthető. A jogszabály szerint elsősorban toborzás, katonai igazgatási feladatok, kegyeleti gondoskodás, katonai hagyományápolás, honvédelmi nevelés és oktatás, honvédségi nyugdíjasok társadalmi szervezeteinek működése érdekében végzett munkát lehet figyelembe venni.

E sorok írójának „előjöttek a képek”: amikor a hadapródiskolák fennállásának jubileumát ülték a Zrínyi-egyetemen, az egykori hadapródok úgy feszítettek egyenruhájukban, mintha nem telt volna el sok-sok évtized. Missziót megjárt utódaik meg olyan elismerően tekintettek rájuk, ahogy az illik a példakép iránti tisztelethez. Meglehet, erről nem szólnak az öltözködési regulák.

TÁBORI POSTA

LÉTREJÖTT AZ MH ALTISZTI AKADÉMIA

A KÉPZÉS ÉS KIKÉPZÉS EGYSÉGES KATONAI SZERVEZETE AZ MH KÖZPONTI KIKÉPZŐBÁZIS ÉS AZ MH KINIZSI PÁL TISZTHELYETTES SZAKKÉPZŐ ISKOLA SZEREPÉT VETTE ÁT. AZ INTÉZMÉNYBEN FOLYTATÓDIK — A HUMÁNSTRATÉGIÁBAN FOGLALTAKKAL ÖSSZHANGBAN — AZ EGYSÉGES KATONAI ALAPKIKÉPZÉS ÉS A TANFOLYAMRENDSZERŰ ALTISZTKÉPZÉS, 2012-TŐL PEDIG BEINDUL A KÉTÉVES IDŐTARTAMRA NÖVEKEDŐ ALTISZTKÉPZÉS IS.

A JOGI SZABÁLYOZÁS

A Honvédelmi Minisztérium, valamint az irányítása alá tartozó egyes szervezetek szervezeti és létszám-racionalizálásának feladatairól szóló 103/2011. (IX. 23.) HM-utasítás, illetve a HM közigazgatási államtitkárnak és a Honvéd Vezérkar főnökének 56/2011 HM KAT-HVKF együttes intézkedése alapján 2011. november 15-i hatállyal Szentendrén létrejött az MH Altiszti Akadémia (MH AA).

OKOK ÉS ELŐZMÉNYEK

A katonai alapkiképzés és 2001-től a tiszthelyettes szakképzés fellegvárának számító szentendrei laktanya jelentőségét a ki-

képzés szerepe, funkciója határozza meg. A hadseregek sikerének, működőképességének nélkülözhetetlen eleme a hatékony kiképzés. A Szentendrén végzett kiképző, felkészítő munka sajátosságai vezettek oda, hogy a katonai közvélemény az „MH kapujának” titulálta az objektumot, ugyanis valamennyi szerződéses legénységi állományú katona, tisztjelölt és altisztjelölt Szentendrén találkozik először a szervezett katonaelettel.

KÉPZÉS ÉS KIKÉPZÉS

1957-ben Szentendrén alakult meg az első Központi Tiszthelyettes Iskola, majd a tisztképzésnek adott otthont a laktanya. Ugyancsak itt alakult meg 1967-ben a Kossuth Lajos

„ERŐS HIT, ERŐS AKARAT.”

Katonai Főiskola, amely ebben a szervezeti keretben 1996-ig, a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Hadtudományi Karaként pedig 2001-ig végezte a honvédtisztek jelentős részének főiskolai szintű képzését.

1996 júliusától 2001 júliusáig az MH Szentendrei Katonai Szakképző Iskola és Kollégium is itt működött, mint parancsnoki tiszthelyettesképző intézet és laktanyaellátó szervezet. Többszöri átszervezés és névváltozás után, 2005 februárjában megalakult az MH Kinizsi Pál Tiszthelyettes Szakképző Iskola (MH KPTSZI), amely az Országos Képzési Jegyzékben (OKJ) is elismert tiszthelyettes-szakképzést folytat.

A légénységi állomány kiképzésének változásai is ezer szállal kötődnek Szentendréhez. Az alapkiképző központok megszüntetését követően, 2007-ben itt alakult meg az MH Központi Kiképzőbázis (MH KKB), amelynek fő feladata az alapképzés végrehajtása volt.

A KÖZELMÚLT EREDMÉNYEI

Az MH KKB és az MH KPTSZI oktatói és kiképzői marandó értékek megteremtésével járultak hozzá a Magyar Honvédség kiképzési kultúrájának fejlesztéséhez. A kiképzési metodika folyamatos fejlesztésével, a legújabb hazai és nemzetközi ismeretek, eredmények elsajátítása révén lépést tartottak a folyamatos szakmai kihívásokkal. 2007-től napjainkig az altisztképzés fellegvárában 3200 szerződéses katona, 1250 honvédtiszt- és tiszthelyettes-jelölt, szakmai átképzésen és előmeneteli tanfolyamon pedig további 2000 katona vett részt.

Ezen túlmenően, az utóbbi három évben több mint 300 tűzoltó kapott felkészítést az egyéni és a kötelékben történő alaki mozgásformákból.

A NATO-szintű tanfolyamokkal – köztük az akkreditált C-IED „Képezd a kiképzőt!” tanfolyammal – az MH KKB beírta nevét az MH nemzetközi kapcsolatainak krónikájába is.

Az egyéves iskolarendszerű OKJ-s tiszthelyettesképzés során 2001 óta mintegy 2600 hallgató tett sikeres szakmai vizsgát, és nevezték ki első tiszthelyettesi beosztásba.

A szentendrei bázison mindezek eredményeként felhalmozódott kiképzői-oktatói tapasztalatok kellő alapot szolgáltatnak a továbbiakban az új rendszerű altisztképzési kultúra kialakításához, valamint a honvédelmi tárca új humánstratégiájában felvázolt életpálya megalapozásához.

SZERVEZETI KERETEK

Az MH AA megalakulásával még nem fejeződött be a képzés és kiképzés szervezeti kereteinek kialakítása. Az ugyancsak a szentendrei laktanyában működő MH KPTSZI fokozatos átalakításának 2012. július 31-én történő befejezésével valósul meg az MH AA és MH KPTSZI teljes integrációja. A jelenleg beiskolázott tiszthelyettesjelöltek egyéves képzését az MH KPTSZI oktatást végző szervezeti elemei még önállóan fejezik be, s csak a tanév végén kapcsolódnak osztályszintű szervezethez az MH AA-hoz. Az átalakítás befejezésével az

intézmény két meghatározó szervezeti eleme a Mecseri János Kiképző Osztály és a Kinizsi Pál Altiszti Oktatási Osztály lesz.

A Mecseri János Kiképző Osztály feladata:

- az MH szerződéses légénységi állománya, a honvédtisztjelöltek, a honvédtisztjelöltek egységes katonai alapkiképzése;
- a katonai végzettséggel nem rendelkező tisztek, altisztek alapkiképzése, a pilótajelöltek speciális, rövidített alapkiképzése;
- a NATO által akkreditált, a nem hagyományos módon készített robbanóeszközök elleni védelemmel (C-IED) kapcsolatos kiképzés végrehajtása;
- terepvezetési kiképzés az MH gépkocsivezetői számára;
- a katonai testnevelési és közelharc-módszertani felkészítés;
- részvétel az önkéntes tartalékosok felkészítésében és kiképzésében;

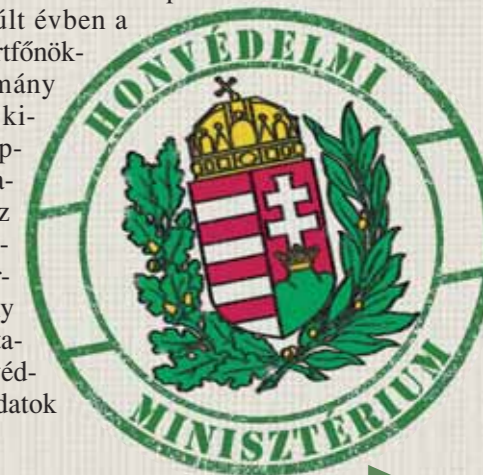
- a tűzoltóújoncok kéthetes alaki és testnevelési kiképzése;
- részvétel katasztrófavédelmi felkészítésben és védekezésben.

A Kinizsi Pál Altiszti Oktatási Osztály feladata:

- az új altiszti életpályára történő felkészülés jegyében megnövelt gyakorlati óraszámú, kétéves, iskolarendszerű honvédtiszt OKJ-s szakképzés;
- az iskolarendszerű képzés mellett meghatározó lesz a 2011-ben megkezdett – belső toborzáson és kiválasztáson alapuló – tanfolyamrendszerű altiszti képzés és továbbképzés;
- rendfokozati és szakmai előmeneteli tanfolyamok szervezése;
- altisztek STANAG 6001 típusú angol nyelvi felkészítése, hiszen az angol nyelv a NATO-együttműködés munkanyelve, így nélkülözhetetlen feltétele az altisztek korszerű képzésének.

ÚJ SZAKMAI KIHÍVÁSOK

Az MH AA fontos küldetése, hogy megteremtse a honvédtiszt kar újszerű testületi azonosságának kialakításához szükséges alapokat, az akaratit és jellembeli tulajdonságokat, amelyek szükségesek az altisztek hazai és nemzetközi elismeréséhez. Ehhez a munkához szilárd alapokra van szükség. Az elmúlt évben a HVK Kiképzési Csoportfőnökség és a kiképző állomány közös erőfeszítésével kialakított oktatási-kiképzési módszertan és gyakorlat, valamint az elődöktől örökölt hagyományok olyan erőforrást jelentenek, amely hosszú távon is biztosítani tudja a Magyar Honvédség számára a szakfeladatok

végrehajtásához szükséges altiszti állomány utánpótlását.

Mindenekelőtt az altiszt megjelölés helyes értelmezésének elfogadtatása az egyik fontos feladat. Az altiszti kar önálló szakmai entitás. Fő tevékenysége a kisalegységek közvetlen vezetésében, kiképzésében és nevelésében határozható meg. Éppen ezért a szó klasszikus értelmében nem helyettesei a tiszteknek, akik más hatásköri és felelősségi kategóriába tartoznak. A tiszt a rábízott katonai szervezet vagy szakterület működésének meghatározó döntéshozója és felügyelője, az altiszt pedig a kiképzés, a napi élet gyakorlati vezetésének, irányításának felelőse. A legénységi állománnyal közvetlen kapcsolatban az altiszt áll. A szolgálat során a kiképzésben a tisztnek az a feladata, hogy megszervezze azt a tevékenységet, amelynek végrehajtásáért az altiszt a felelős.

Közelharc-kiképzés Jutason, az egykorvolt altiszti iskolában

VISSZA A KEZDETEKHEZ

Az MH Altiszti Akadémia – mint az új rendszerű altisztképzés egyetlen intézménye, az altiszti kar szakmaisága és mentalitása megalapozásának szervezete – arra is törekszik, hogy a magyar altiszt- és tiszthelyettes-képzés legnemesebb hagyományait feltárja, újraélessze, és az elődök követendő példáit az altisztek személyiségjegyeinek részévé tegye.

Ehhez a felhalmozódott tapasztalatok tudatos felhasználásán, továbbfejlesztésén túl arra is szükség van, hogy a gyökerekig visszanyúlva teremtsen új hagyományokat. A szentendrei laktanya 1930-tól Görgei Artúr honvédtábornok nevét viselte. A név visszaszerzésére való törekvés jegyében választotta az állomány a laktanya indulójául a Görgei-indulót, jelmondatául pedig Görgei Artúr „Életem és működésem...” című könyvéből a következő idézetet: „...nem kell a szerencsében elbizakodni, csupán arra legyen gondunk, hogy magunkat erősítsük...”.

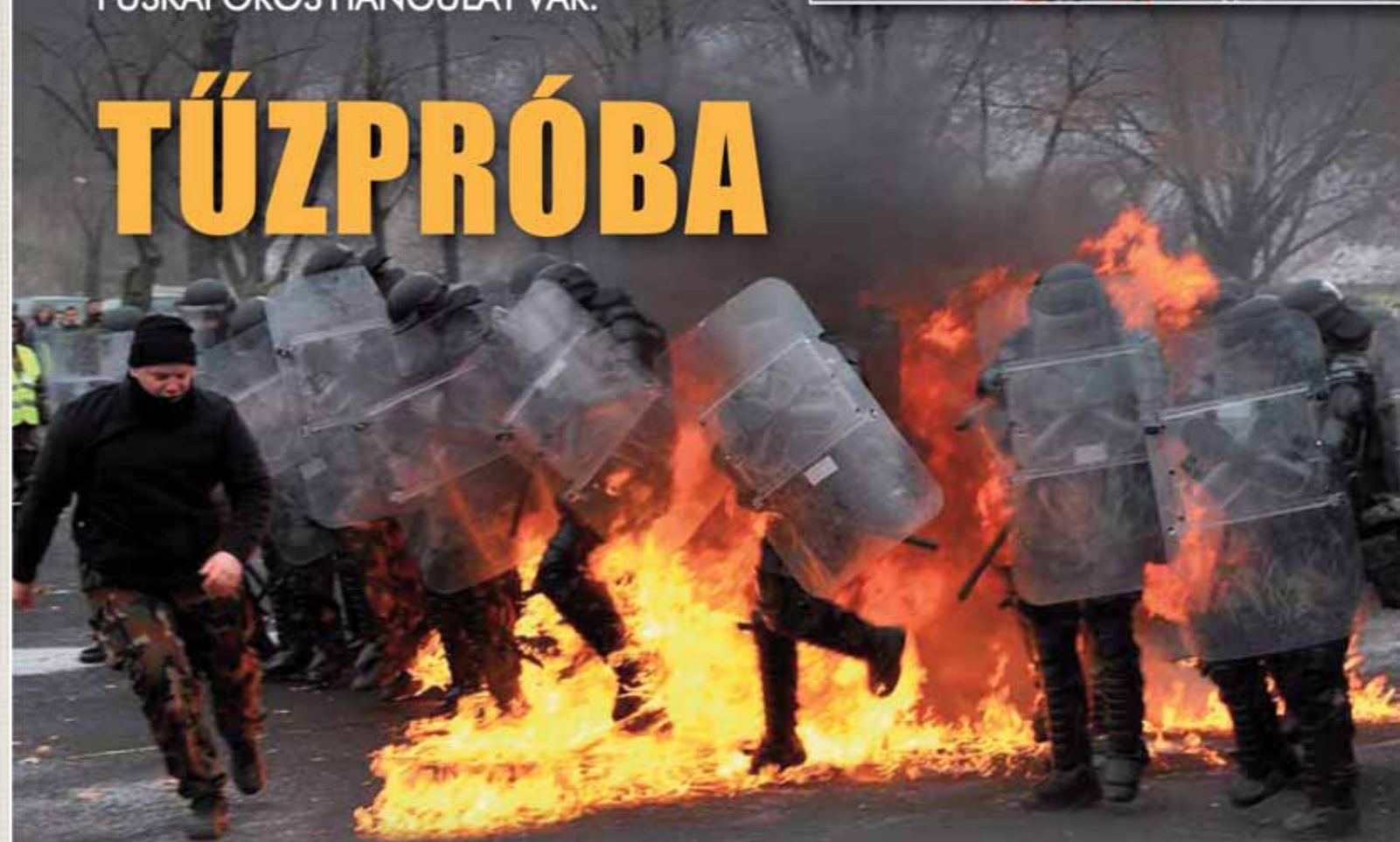
Koszovóban ismét izzik a levegő

TÚLNYOMÓRÉSzt AZ MH 5. BOCSKAI ISTVÁN LÖVÉSZDANDÁR KATONÁI ALKOTJÁK AZ MH KFOR-KONTINGENS HATODIK VÁLTÁSÁNAK ÁLLOMÁNYÁT, AMELYET KOSZOVÓBAN MEGLEHETŐSEN PUSKAPOROS HANGULAT VÁR.

A felkészítés maximálisan élethű volt.

TŰZPRÓBA

FORRÓ LETT A TALAJ

Az MH KFOR-kontingens hatodik váltásának állománya 2011. szeptember ötödikén kezdte el a felkészülést – a hónap végéig tartó első ütemben egyénileg. Ennek során a katonák általános lökiképzésen, műszaki, híradó és vegyvédelmi kiképzésen, továbbá békefenntartói alapkiképzésen vettek részt, emellett felfrissítették egészségügyi, térképészeti, katona-földrajzi, illetve a szolgálati szabályzatra vonatkozó ismereteiket is.

A második ütemben – október 3–21. között – az úgynevezett központi egyéni szakfelkészítést hajtották végre, majd következett a harmadik ütem – október 31-étől december 9-ig –, amikor már a kontingens teljes állománya együtt tevékenykedett. Ekkor – többek között – éjszakai és nappali éleslövészetet hajtottak végre egy ellenőrző-áteresztő pontot ért támadás, valamint konvojki-szerű feladatok során. Művelti terüle-

ten a KFOR egyik legfontosabb feladata a tömegkezelés. A tüntetők kiszámíthatatlanok, gyakorlatilag bármilyen improvizált fegyverrel (például macskakövel, téglával, vasrúddal) ráronthatnak a békefenntartókra. A katonák tehát megtanulták azt, hogy ilyen helyzetekben miként kell reagálniuk, majd elsajátították a Molotov-koktéllal végrehajtott támadás elleni védekezés fogásait is; ezt a foglalkozást az MH KFOR-4 egykori tagjai tartották.

A kijelölt parancsnok – egyben a

Koszovóban a KFOR erői szavatolják a szabad mozgást, azaz a nemzetközi erőknek minden olyan akadályt el kell hárítaniuk, ami a helyiek, illetve a katonák közlekedését gátolja.

A cikkhez kapcsolódó videó a honvedelem.hu weboldalon Célkereszt haderőhíradójában!

Bocskai-dandár megbízott törzsfőnöke –, Polyák András alezredes által vezetett kontingens utolsó, egyben legfontosabb hazai megmérettetésére, a zárógyakorlatra Hajdúhadházon, a Vay Adám Kiképzőbázison került sor, november 28. és december 2. között. A döntőki bizottságot ekkor kellett meggyőzni arról, hogy a szakasz- és a rajparancsnokok képesek vezetni, a törzs pedig képes hatékonyan irányítani a rájuk bízott állományt.

A katonák járőrözési feladatot hajtottak végre, ellenőrző-átesztítő pontot létesítettek, majd egy kisebb tüntetőcsoporthoz kellett kezelniük, ám ezt követően

sem pihenhetek meg, hiszen folyamatosan kapták az információkat arról, hogy a járőrök merre láttak körözött személyeket, gyanús gépjárműmozgásokat, úttorlaszokat. A zárógyakorlat leglátványosabb mozzanata mindazonáltal a tömegoszlatás volt: a katonák első lépésben az illegálisan emelt útzárig szorították vissza a tüntetőket, akik többszöri felszólítás ellenére sem hagyták el a területet, sőt rátámadtak a békefenntartókra.

Támadás esetén a katonák éleslőszert is használhatnak.

tartókra. Az ellenállók nem válogattak az eszközökben: Molotov-koktélok, kövekkel, farönkökkel dobálták a vizsgázó állományt, amelynek tagjai felszólították a szemben állókat, hagyják el a területet, máskülönben könnygázt fognak alkalmazni, az útzárat pedig mindenképpen elbontják. Ezt követően – a füst fedezékében – egy harcjármű törte át a blokádot, a katonák pedig folytatták a tömegoszlatást. Lassan megtörték a lázongók ellenállását, akik hamarosan szétszéledtek. A feladat sikeres végrehajtásával a kontingens biztosította a területet és a szabad mozgást.

A KFOR-katonák csak a „harmadik reagálási szintet” jelentik a koszovói biztonság fenntartásában. Kisebbségi veszélyhelyzet esetén a koszovói rendőrség dolga a fellépés, ezt meghaladó súlyú ügyekben pedig az Európai Unió rendőri és igazságügyi missziójáé, vagyis az EULEX-é.

Koszovóban a helyzet pattanásig feszült. Az éles bevetések alkalmával valóban farkasszemé néznek egymással a rendfenntartók és a tüntetők.

A VÁMBÉLYEGZŐVEL KEZDŐDÖTT

Az alapos felkészülés nem önmagáért való, hiszen Koszovóban parázs hangulat várja az MH KFOR-kontingens hatodik váltását. A vita a felek között még a nyáron robbant ki, tulajdonképpen a koszovói vámbélyegző miatt, amelyet Szerbia nem akar elismerni; így az áruk Koszovóból – elvben – nem juthatnának el Szerbiába. Belgrád lépésének egyébként egyszerű oka van: attól tartanak, hogy Koszovó nemzetközi jogi elismerésével lenne egyenlő, ha elfogadnák a vámbélyegzőt. A pristinai kormányzat válaszként behozatali tilalmat rendelt el a szerb árukra. Ennek a rendeletnek minden átkelőn sikerült érvényt szerezni, kivéve az észak-koszovói Brnjakot és Jarinjét. Hashim Thaci ko-

a nemzetközi erők ellenőrzése alá helyezték, szeptember 16-án azonban – korlátozott hatáskörrel – koszovói albán vámosokat és rendőröket is telepítettek oda, immár az Európai Unió rendőri és igazságügyi missziója (EULEX), valamint KFOR-katonák fedezete mellett.

MÁR LÖVÖLDÖZNEK IS

Az említett úttorlaszok miatt a Brnjakon és Jarinjén állomásozó nemzetközi erők váltását, illetve a nekik szánt utánpótlást ugyanakkor csak helikopterekkel lehetett a helyszínre szállítani. Ezt elégette meg a KFOR, s ultimátumot szabott: amennyiben a szerbek nem bontják el az úttorlaszokat, akkor a békefenntartók teszik meg azt. A KFOR szeptember 26-án meg is kezdte a jarin-

dékozó helyi szerb lakosság támadt botokkal, köveket dobálva.

Az eddigi legsúlyosabb incidensre november 28-án került sor, amikor a szintén észak-koszovói Zubin Potok település környékén – több összecsapásban – húszerb békefenntartó sérült meg kisebb-nagyobb mértékben. A szerbek kis kaliberű fegyverekkel lövöldöztek, kövekkel és husángokkal dobálták meg a KFOR-katonákat, akik válaszul vízágyúkat, gumilövedékeket, illetve könnygázgránátokat vetettek be. Dan Harvey őrnagy, a KFOR szóvivője az eset után közölte: parancsuk értelmében a békefenntartók mostantól éles lőszert használhatnak, ha támadás éri őket.

Az ügyben megszólalt Erhard Drews tábornok, a nemzetközi békefenntartó erők parancsnoka is, aki szerint az észak-koszovói szerbek ellenállásának kézen-

A KFOR egyik legfontosabb feladata a tömegkezelés.

szovói kormányfő ezért arra utasította a koszovói rendőrség különleges egységét, hogy foglalja el a szóban forgó két határátkelőt; ez volt egyébként Pristina első próbálkozása, hogy kiterjessze hatalmát Koszovó egész területére. Az ország északi csücskében ugyanis – ahol három járásban nagyjából 60 ezer szerb él – még mindig a szerb jogszabályok vannak érvényben, cirill betűsek a feliratok, az emberek dinárral fizetnek, autóikon pedig szerbiai rendszámot látható.

Nem meglepő tehát, hogy a különleges rendőri egység akciója heves ellenállásba ütközött: csak a brnjaki átkelőt sikerült elfoglalni, míg a jarinjait július 27-én este felgyújtották a feldühödött szerb fiatalok, akik utakadályokat is állítottak. Az átkelőket az incidensek után

jei átkelőhöz vezető úton emelt akadályok eltávolítását, a munka azonban a következő napon fegyveres incidensbe torkollott: a tüntetők csőbombákat dobáltak a katonákra, akik közül négyen megsebesültek.

A nemzetközi erők október végén, november elején több alkalommal is megpróbálkoztak az utak szabadabbá tételével – minden eredmény nélkül. A tiltakozó szerbek tudniillik a KFOR által elbontott barikádok közelében minden alkalommal újat emeltek. Egyre gyakoribbá váltak az összetűzések is, amelyekben november 23-án éjszaka – amikor egy század portugál és magyar katonát biztosította a KFOR akadálybontó alegységének munkáját – két honfitársunk is könnyebb sérüléseket szenvedett: rájuk a bontást meggátolni szán-

fekvő magyarázata van: ők ugyanis úgy érzik, hogy Szerbiához tartoznak és nem Koszovó államhoz. Emellett azonban bizonyos észak-koszovói gazdasági bűnözői körök is gerjesztik a feszültséget.

Tekintettel a kiújuló ellentétekre, a NATO-nak el kellett halasztania a nemzetközi erők fokozatos létszámcsökkentésének újabb, egyébként 2011 őszére tervezett szakaszát is. A KFOR korábban sokáig közel 17 ezer katonával volt jelen Koszovóban, a biztonsági helyzet javulása azonban lehetővé tette a fokozatos csökkentést, így tavaly ősszel (a konfliktus eszkalálódásának idején) már csak 6240 békefenntartó tartózkodott az ország területén. Ezt a létszámot redukálták volna 2500 alá, de a vámbélyegző ürügyén kirobbant perpatvar ezt lehetetlenné tette.

Helyére került a Honvédkórház

ÚJRA HADRENDEN

A Honvédkórház – Állami Egészségügyi Központ és az MH Dr. Radó György Honvéd Egészségügyi Központ közelmúltban végrehajtott integrációja meghatározó eleme a Honvédelmi Minisztérium, valamint a tárca irányítása alá tartozó intézmények szervezeti és létszám-racionalizálásának. A Honvédkórház hadrendbe illesztése miatt a Magyar Honvédség országgyűlési határozatban szereplő létszámát mintegy 3000 fővel megemelték. Az integrációnak köszönhetően 243 – adminisztrációs és logisztikai jellegű – beosztás szűnik meg az összevont egészségügyi intézményekben.

Az MH Honvédkórház parancsnoka – egyben a Magyar Honvédség egészségügyi főnöke – dr. Schandl László orvos dandártábornok, a Honvédkórház – Álla-

A cikkhez kapcsolódó videó a honvedelem.hu weboldalon a Célkereszt haderőhíradójában!

A HONVÉDKÓRHÁZ – AZ MH DR. RADÓ GYÖRGY HONVÉD EGÉSZSÉGÜGYI KÖZPONTTAL TÖRTÉNT INTEGRÁCIÓJÁT KÖVETŐEN – A KÖZELMÚLTBAN ISMÉT A MAGYAR HONVÉDSÉG HADRENDI ELEMÉVÉ VÁLT. AZ ÚJ SZERVEZET NEVE MH HONVÉDKÓRHÁZ LETT.

mi Egészségügyi Központ (ÁEK) eddigi főigazgatója lett, az ő munkáját dr. Svéd László nyugállományú orvos altábornagy általános parancsnokhelyettesként, dr. Heitei Péter nyugállományú orvos vezérőrnagy gyógyító helyettesként, prof. dr. Drávucz Sándor tudományos stratégiai és kutatásfejlesztési helyettesként, dr. Sepsey György pedig gazdasági munkakörben segíti. A Honvéd Vezérkar főnöke hivatalvezető parancsnokhelyettesnek Csókos Gábor mérnök ezredes tette meg, míg prof. dr. Grósz Andor orvos dandártábornok az ÁEK főigazgató-helyettesi posztjáról az MH Honvédkórház Kecskeméti Repülõorvosi, Alkalmasságvizsgáló és Kutatóintézet parancsnoki beosztásába került.

A hadrendbe állítás alkalmából rendezett ünnepi állománygyűlésen részt

vett dr. Hende Csaba honvédelmi miniszter, dr. Benkő Tibor vezérezredes, a Honvéd Vezérkar főnöke és Márki Gábor, a HM védelemgazdaságért felelős helyettes államtitkára.

Beszédében a honvédelmi miniszter kiemelte: amikor az Országgyűlés és a kormány úgy döntött, hogy a Honvédkórházat visszahelyezi a honvédség hadrendjébe, rendkívül fontos lépést tett, hiszen ezzel jelentős egészségügyi erőket és képességeket egyesített. Hende Csaba megnyugtatót mindenkit: az igényjogosultak a továbbiakban is megkapják a megfelelő ellátást. Rámutatott: a tény, hogy több mint 1,2 millió honfitársunk jogosult itt egészségügyi ellátásra, komoly szakmai felelősséget és tudást követel meg. A tárcavezető kitért arra is, hogy a Honvédkórházban ezt kö-

vetően a magánpraxist és az állami gyógyító munkát egyértelműen külön kell választani, egyúttal kiemelte a takarékos gazdálkodás jelentőségét.

Válaszbeszédében dr. Schandl László aláhúzza: az integrációval új időszak kezdődik a Honvédkórház történetében, emellett jelentősen bővül az ellátási paletta, hiszen a jövőben a Magyar Honvédség egészére kiterjedő egészségügyi szakfeladatok is erre az intézményre hárulnak: ilyenek például a hatósági feladatok, a repülõorvosi alkalmasság-vizsgálat vagy a missziós tevékenységek ellátása. Schandl László elmondta, hogy az integráció a betegellátó egységeket nem érintette.

A Honvédkórház részt vesz a Semmelweis-terv megvalósításának előkészítésében. Mivel az egészségügyi kormányzat alkalmasnak találta a Honvédkórházat arra, hogy hazánk egyik nagytérségi kórházaként működjön, az intézmény 2012 tavaszától Észak- és Közép-Magyarország több mint 1,2 millió lakosának sürgősségi ellátását biztosítja majd. Ehhez az egészségügyi centrum a falai között tudhat igen kiváló szakembereket, illetve óriási szellemi tőkét.

– Míg honvédelmünk legfontosabb feladata a haza védelmi képességének fenntartása, illetve növelése, addig egészségügyünk középpontjában az ország egészségének védelme áll, amit a Semmelweis-terv a honvédség közreműködésével kíván megoldani a jövőben is – fejezte be válaszbizását Schandl László.

AFGANISZTÁNBAN JÁRT HENDE CSABA

Delegáció élén, ötnapos látogatást tett az Afganisztánban szolgáló magyar katonai alakulatoknál dr. Hende Csaba honvédelmi miniszter. A tárcavezető négy helyőrség hét bázisán összesen nyolc parancsnoki jelentést hallgatott meg, s hat állománygyűlést tartott. A delegáció Kabulban az amerikaiakkal közös műveletekben részt vevő különleges műveleti csoport, a kiképzési feladatokat ellátó logisztikai mentorcsoport és a légi tanácsadó csoport katonáival találkozott. A következő állomás Mazar-e Sharif volt, ahonnan az időjárási viszonyok miatt – az előzetes tervekkel ellentétben – nem helikopterrel, hanem az amerikaiaktól kapott MRAP MaxxPro járművekkel, közúton indult tovább a delegáció Pol-e Khomriba. Ott, az MH Tartományi Újjáépítési Csoport táborában, dr. Ruzsin Romulusz ezredes, a tizenegyedik váltás parancsnoka fogadta a vendégeket. A harmadik napon a delegáció Baghlán tartomány kormányzójánál járt, majd megtekintette a tábor biztonsága tekintetében legfontosabb megfigyelőpontot, az OP WEST-et. Ezt követően felkeresték az afgán katonák kiképzését és mentorálását végző magyar katonákat (MH Műveleti Tanácsadó és Összekötő Csoport), majd találkoztak a nemzeti támogató elem állományával, valamint az egyéni törzsbeosztásokban szolgáló katonákkal.

honvedelem.hu

PARANCSNOK-VÁLTÁSOK

A Magyar Honvédség több alakulatánál is parancsnokváltásra került sor a közelmúltban. Az MH Pápa Bázisrepülőtér élén a korábbi parancsnokhelyettes, Magasy Zsolt alezredes váltotta a nyugállományba vonult Domonkos Miklós ezredest. Ugyancsak szolgálati nyugállományba vonult Kókai Ernő mérnök ezredes, az MH Katonai Közlekedési Központ parancsnoka; a szervezet irányítását Mogyorósi József mérnök alezredes, korábbi parancsnokhelyettes vette át. Több mint hat év után új parancsnoka van az MH 1. Honvéd Tűzszerész és Hadihajós Ezrednek is. Hajdu Gábor mérnök ezredes, parancsnok tudniillik szintén nyugállományba vonult, helyébe pedig eddigi hadihajós helyettese, Szilágyi Zsolt alezredes lépett.

honvedelem.hu

SIKERES DOKTORI VÉDÉS

A Magyar Honvédség szállítórepülő- és helikopter-alegységeinek alkalmazási lehetőségei a NATO szövetségi rendszerében címmel került sor Orosz Zoltán altábornagy doktori értekezésének nyilvános vitájára a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen. A Honvéd Vezérkar főnökének helyettese expozéjában ismertette értekezését, majd a bírálóbizottság kérdéseire válaszolt. A prof. dr. Szenes Zoltán nyugállományú vezérezredes, egyetemi tanár, a hadtudomány kandidátusa által vezetett testület értékelése alapján Orosz altábornagy Summa cum laude minősítést kapott értekezése megvédése után.

parbeszed.hm.gov.hu; fotó: Krasznai-Nehrebeczky Mária

REKTORI LÁTOGATÁS

Dr. Patyi András és helyettesei bemutatkozó látogatáson jártak a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen, majd dr. Benkő Tibor vezérezredesnél, a Honvéd Vezérkar főnökénél. A 2012. január elsejétől működő Nemzeti Közszerológiai Egyetem (NKE) rektorát elkísérte dr. Szarka Gábor, a Honvédelmi Minisztérium kabinetfőnöke is. Szarka Gábor elmondta: az NKE három fenntartójának közös döntése alapján sikerült megtalálni a rektori tisztségre a megfelelő személyt, aki megbízólevelét a köztársasági elnöktől vehette át. Benkő Tibor vezérezredes rövid köszöntője után a Magyar Honvédség aktuális helyzetéről és nemzetközi szerepvállalásairól tájékoztatta a Nemzeti Közszerológiai Egyetem vezetőit.

Szűcs László; fotó: Galovtsik Gábor

REPÜLTEK A FINN MI-8-ASOK

Műszaki célú ellenőrző repülést hajtottak végre a közelmúltban Szolnokon a Finnországtól ajándékba kapott két Mi-8-as helikopterrel; a már magyar felségjellel ellátott forgószárnyasok egy-egy rövid, néhány perces iskolakört tettek meg a vendégek, köztük a honvédelmi miniszter és a vezérkari főnök jelenlétében, hogy a műszaki átvizsgálás, illetve a földi hajtóműpróbák után a berepülő személyzet tesztelhesse a gépek működőképességét. A két Mi-8-ast 1981-ben gyártották, kiváló műszaki állapotban kapta meg őket a magyar légierő. Finnországban, a kivonásuk előtti évben csak kilenc órát repültek, s még mintegy 2500 óra repülési időtartalékkal rendelkeznek. Évekkel ezelőtt jelentős modernizáción estek át, korszerű meteorológiai lokátort, fejlett fedélzeti navigációs berendezéseket kaptak. Mivel sok egyéb mellett a műszeres leszállító rendszerük is nagyban eltér a hazai Mi-8-asokétól, 2012 elején finn műszaki szakemberek érkeznek majd Szolnokra, hogy a gépek teljes körű üzemeltetésére felkészítsék a magyar pilótákat és műszakiakat.

Galambos Sándor; fotó: honvedelem.hu

ÚJ PARANCSNOK A KÖZÖS ZÁSZLÓALJ ÉLÉN

Ünnepélyes keretek között rendezték meg a Magyar–Román Közös Békefenntartó Zászlóalj parancsnoki beosztásának átadás-átvételi ünnepségét az MH 5. Bocskai István Lövészdandár hódmezővásárhelyi helyőrségében. Az eddigi parancsnok, Szász Árpád őrnagy adta

át a beosztást román kollégájának, Mircea Stefanut őrnagynak. Magyarország és Románia kormányai a nemzetközi békefenntartó és humanitárius tevékenység támogatása céljából 1998. március 20-án, Budapesten állapodtak meg egy magas fokú készenlétben álló, közös békefenntartó zászlóalj létrehozásáról. A zászlóalj vezetése és irányítása NATO-elvek szerint történik. A két nemzet a vezető beosztásokat éves váltással látja el. Jelenleg a magyar modult az 5/3. Bercsényi Miklós Lövészzászlóalj, a román pedig az aradi 191. Gépesített Lövészzászlóalj biztosítja.

Búz Csaba főtörzsőrmester; fotó: Medgyesi Arnold

„Harminckettes honvéd vagyok én...”

A cikkhez kapcsolódó videó a honvedelem.hu weboldalon a Célkereszt haderőhíradójában!

MEGALAKULT A DÍSZEGYSÉG

ÜNNEPEL VÉGZŐDÖTT AZ ÓÉV ÉS ÜNNEPEL KEZDŐDÖTT AZ ÚJ ESZTENDŐ A MAGYAR HONVÉDSÉG TÁMOGATÓ DANDÁRJÁNÁL. MÉG DECEMBERBEN TARTOTTA MEG ALAKULÓ ÁLLOMÁNYGYŰLÉSÉT A DANDÁR 32. NEMZETI HONVÉD DÍSZEGYSÉGE. MÁR 2012 JANUÁRJÁT ÍRTUK, AMIKOR A DÍSZEGYSÉG HONVÉD PALOTAŐRSÉGE MEGKEZDTE PROTOKOLLÁRIS ŐRZÉSI SZOLGÁLATÁT A FŐVÁROSBAN, A BUDAVÁRI SÁNDOR-PALOTÁNÁL.

Atavalyi év végén előbb illusztris vendégek jelenlétében mutatták meg a leendő honvéd palotaőrök, hogy is néz ki majd az, amikor katonák adják feszes díszőrségüket a köztársasági elnök rezidenciájának bejáratainál, teljesítik nemes szolgálatukat az elnöki zászló felvonásakor, az elnöki vendégek programjainak a díszőrséget adva,

vagy éppen a közeli Szent György tér felé, díszmenetben. A vendégek – dr. Benkő Tibor vezérezredes, vezérkari főnök, Kiss Norbert, a Köztársasági Elnöki Hivatal társadalmi kapcsolatok hivatalának vezetője, valamint Szegő László dandártábornok, a köztársasági elnök főhadsegéde –, illetve a házigazda, Kun Szabó István dan-

dártábornok, a dandár parancsnoka, a nemes szolgálat átvevőinek legkritikusabb bírálóiként szemlélték az eseményeket. A részletekbe menő elemzések sorában mindenesetre gyakran hangzottak el elismerő szavak a felkészítő kiképzés magas színvonaláról, a katonák tisztaságáról és teljesítményéről.

A Honvéd Palotaőrség parancsnoká-

D. Á., M. T. Gy., Z. T. ❖ Fotó: G. G., T. L.

nak, Kiss Ferenc honvéd palotaőr alezredesnek a kommentálása mellett végrehajtott gyakorlati bemutató jó alkalom volt annak tisztázására is, hogy milyen a katonák elhelyezése, hogyan jutnak el naponta a szolgálati helyükre. Miként szó volt arról is, hogy a honvéd palotaőrök, a legkülönbözőbb alakulatoktól verbuvált katonák miként képezhetik tovább magukat különböző katonai szakmai tanfolyamokon.

A másik ünnephez – az MH Támogató Dandár 32. Nemzeti Honvéd Dísz-

Első ruhapróba: 2012 január 2.

egységének megalakulásához – jár egy kis magyarázat. Az Ádám Barnabás honvéd koronaőr ezredes, parancsnok vezette Honvéd Koronaőréség állományának egy része szolgálatuk megkezdésekor, az Országház kupolacsarnokában, tavaly májusban, a többiek szeptemberben tették esküt nemzeti ereklyéink oltalmazására. A Honvéd Palotaőrség első állománygyűlésére még tavaly novemberben került sor. A szervezeti változások sorában a 32. Budapest Díszzászlóalj integrálódott a 32. Nemzeti Honvéd Díszegységbe, így katonái januártól a Honvéd Díszzászlóalj tagjaiként szolgálnak.

Az MH Támogató Dandár a honvéd-ség állami protokoll feladatainak teljes egészét végzi. Az országházbeli, valamint a köztársasági elnöki palotánál teljesített szolgálat mellett az integrált díszzászlóalj tagjai továbbra is teljesítik a szokásos díszelgési feladatokat. A Budapesti Helyőrségi Zenekar, a helyőrség-

támogató parancsnokság logisztikai, rendezvényszervező és más területeket képviselő szakemberei pedig az állami protokoll magas színvonalú kiszolgálását végzik nap mint nap.

Barátunk a sötétség

ÉJJELLÁTÓK

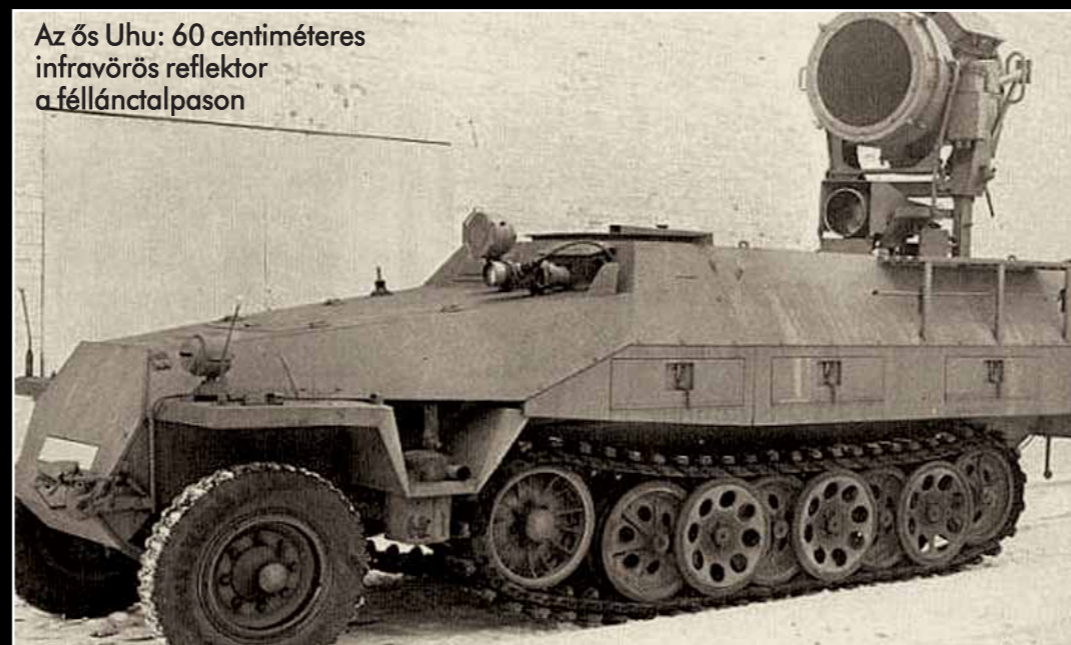
GYÖKERES VÁLTOZÁST HOZOTT A HADVISELÉSBEN AZ ÉJJELLÁTÓ RENDSZEREK, ESZKÖZÖK MEGÉRKEZÉSE: MA MÁR ELKÉPZELHETETLEN A PROFESSZIONÁLIS HADERŐ EZEK NÉLKÜL.

Nehéz úgy győzelmet aratni, ha nem látjuk, hol az ellenség. A hideg szálfegyverekkel vívott középkori küzdelmekben, a felgyújtott városokban belüli kézitusában persze ez kisebb gondot jelentett, de a tűzfegyverek megjelenésével, az egyre nagyobb hatásos lőtávolsággal a probléma hangsúlyossá vált. A tüzérségi eszközök, aknavetők, lövegek speciális, nagy fényerejű világító lőszerai vagy a repülőgépekről ledobott, ejtőernyős világítóbombák nem nyújtottak megfelelő megoldást, hiszen csak rövid ideig, egy-egy kisebb területen javítottak a fényviszonyokon. A ma is használt éjjellátó eszközök az objektív lencséjén keresztül gyűjtik össze a környezeti háttérfényt. Ez a fény lehet természetes (csillagfény, holdfény) vagy mesterséges (látható és

infravörös fény). A lencse által összegyűjtött fény a fotokatód-csőbe jut, ahol a fotonokból elektron lesz, amelyeket ezután elektronikai és kémiai folyamattal erősítik a sokszorosára. Az elektronokat ezt követően egy foszfor-képernyőre irányozzák, itt az erősített elektronokból újra az emberi szem számára érzékelhető, látható fénné alakulnak át. Ezzel el is készült a technológiától függően tiszta, de jellemzően kismértékben torzult, zöldes színű kép.

BAGOLYMÓD

A második világháború végén már megjelentek az első olyan, akkor még igen csekély hatótávolságú rendszerek, amelyekkel valóban lehetett látni az éjszakában.

Az ős Uhu: 60 centiméteres infravörös reflektor a félláncfalpason

Egy éjszakai bevetésre induló katona ma már nehezen képzelhető el NVG nélkül

A valóságban ez a fény már erősen zavarná az éjjellátót

Nem földönkívüli: vadász-bombázó pilótája éjjellátó szemüveggel

Igaz, itt még nem a napjainkban megszokott maradékfény-erősítésről, hanem aktív, infravörös fényszóróról és infravörös tartományban látni képes rendszerekről volt szó. A német AEG 1936-ban kezdte el az infravörös éjjellátó rendszerek fejlesztését, s 1939-re el is készültek az első prototípusok, elsőként az akkor nagyon elterjedt 37 milliméteres PaK 35/36 páncéltörő löveghez. 1942 őszére az infravörös reflektort és a ZG 1221 „nézőrendszert” a jóval erősebb 75 milliméteres PaK 40-es páncéltörő löveg, illetve a Marder II-es (Sd.Kfz.131) önjáró páncéltörő löveg is kipróbálták. 1943-ban viszont már a

Párduc közepes harckocsikkal folytak kísérletek, s ezek sikere után a keleti és a nyugati fronton egyaránt bevetették a kétféle rendszerrel felszerelt harckocsikat. Az egyszerűbb kialakításnál (a rendszer a Sperber, vagyis a Veréb fedőnevet kapta) egyetlen, 30 centiméteres, 600 méter hatótávolságú infravörös reflektor volt a Párducon, s a parancsnok az FG 1250-es jelű kamerával látta a bevilágított területet, célokat. A harckocsikat gyakran a nagyobb, 60 centiméteres reflektorral felszerelt SdKfz.251/20 Uhu és Sd.Kfz.251/21 Falke (Sólyom) félláncfalpások kísérték, tovább növelve a látótávolságot.

A sokkal összetettebb, „Biwa” (Bildwandler) nevet kapott rendszerben már a harckocsi vezetője, irányzója és parancsnoka is saját, egymástól függetlenül működő reflektorral és képernyővel harcolhatott. Létezésére mindazonáltal igen kevés bizonyíték van, egyes vélemények szerint ez a rendszer csak a tervek szintjén létezett.

KICSIBEN IS JÓ

Nem véletlen, hogy a fegyverre szerelt éjjellátó rendszer is német találmány: a hivatalosan Zielgerät 1229 (ZG 1229) nevet kapott, de a katonák körében Vámpír beceneven ismertté vált rendszert a Wehrmacht a Sturmgewehr 44-es gépkarabélyra alkalmazta. A meglehetősen nehéz, 13,5 kilogramm tömegű eszköz aktív infravörös reflektort és egy képátalakítót foglalt magában. A rendszert 1945 februárja után használták, s a Stug44-esen kívül az MG34 és az MG42 géppuskákon is feltűnt, igaz, kis számban.

Hasonló korai, aktív infravörös fényforrásokra alapozott rendszert több más ország is fejlesztett később; a koreai háborúban még ezek voltak a legmodernebb éjjellátó eszközök. A nagy technológiai változást a vietnami konfliktus hozta meg. Itt már megjelentek az első generációs, maradékfény-erősítést alkal-

mazó eszközök, amelyek használatához már nem kellett infravörös lámpa vagy reflektor. Ezzel természetesen nemcsak az eszköz mérete és tömege csökkent, hanem sokkal egyszerűbbé is vált. A fotókatódra alapozott eszközökkel körülbelül ezerszeres fényerő-erősítést tudtak elérni, ami nagy előrelépést jelentett a hadviselésben. Még úgy is, hogy azért jó éjszakai fényviszonyok (holdfény, tiszta ég) kellett a megfelelő képhez, mondjuk egy AN/PVS-2 Starlight gépkarabélyra szerelhető rendszernél.

A második generációba tartozó eszközök már kisebb bejövő fény mennyiséggel is jobban működtek; ez kifejezetten igaz volt a képmező szélére. A fényerőt már húszezerszeresére tudták emelni az újabb, fejlettebb fotókatódokkal és a fotókatód mögött található, erősítőként működő mikrocsatornás lemez alkalmazásával. Itt már javult a térérzékelés is, amely a mai napig gondot jelenthet a kezdő felhasználók számára.

A harmadik generáció hozta el a gallium-arszenid alkalmazását: ezt a vegyszert a fotókatódhoz adták hozzá, így az eddigieknél fényesebb és élesebb képet lehetett létrehozni. Ezekkel az éjjellátókkal megfelelő holdfénynél, csillagfényes éjszakán több mint 600 méter távolságról is észlelhető egy álló ember.

AN/AVS-6, a pilóták barátja

A legmodernebb, negyedik generációs éjjellátó rendszerek már képesek a fotókatód energiafelhasználását szabályozni, így a szemüvegek már alkalmazkodnak a környezet fényviszonyaihoz. A belső felépítés megváltoztatásával sikerült csökkenteni a jó képhez szükséges külső fényerőt, de ennek ára az eszköz élettartamának csökkenése és a nagyobb képzaj lett.

OKOSAN HASZNÁLNI

Ha a régebbi (tehát nem negyedik generációs) éjjellátót viselő embert szembe világítják, akkor rövidebb-hosszabb időre a rendszer viselője elveszíti látását. Éppen ezért sokáig csak monokuláris, azaz egycsöves rendszert használtak. Leegyszerűsítve: ha az egyik szem „elszállt”, ott van még a másik. A legmodernebb, fényerőszabályozós rendszereknél már ez a veszély nem áll fenn, hiszen a berendezés azonnal reagál az új, nagy erejű fényre.

Érdekesség, hogy a repülőgépek és helikopterek pilótái jellemzően kétlencsés, mindkét szemüket lefedő szemüveget használnak. A Szolnokon is használt AN/PVS-9 szemüveggel (saját tapasztalatból mondhatom) minimális fényerő és vastag felhőzet mellett is jó képet kapnak a pilóták, illetve a fedélzeti technikusok.

Amit viszont talán kevesebben tudnak: a speciális, zöld megvilágítású műszerfalat a pilóták nem a szemüvegen keresztül nézik. A fókuszálás ugyanis nem egyszerű. Vagy a fülke vagy a táj képe éles: a kettő együtt nem megy.

A 21. SZÁZADI HADVISELÉS ALAPJA A FOLYAMATOS LÉGI TÁMOGATÁS JELENLÉTE. JÓ DOLOG, HA VAN VADÁSZBOMBÁZÓ, DE VALAHOGY IRÁNYÍTANI IS KELL ŐKET — ODALENTRŐL.

ÉLETMENTŐ KAPCSOLAT

Segélykérés odafentről

Pontosan ez a feladata az előretolt légiirányítónak (Forward Air Controller, FAC, amerikai terminológiával Joint Terminal Air Controller, JTAC). Ő a földi szeme, füle és szája a légierőnek, legyen szó pilóták vezette harci repülőgépről, helikopterről vagy éppen távolról irányított repülőgépről. A cél: maximálisan pontos csapásmérés, minimális járulékos károkozással.

RÉTEGES PROBLÉMA

Ezt leírni persze roppant egyszerű, megoldani annál nehezebb. Főleg

hadművelési területen, ahol a gyors és pontos légi támogatás, vagy csak az „erők felmutatása” – mondjuk egy utánéggel alacsony repülésben áthúzó F-15E Strike Eagle-géppár, némi infracsapda-szórással – élet és halál kérdése lehet a földön harcoló katonák számára. Tapasztalat, szaktudás, helyismeret, kellő hidegvér és persze a 21. századhoz illő technikai felszereltség: így készül egy, Afganisztánban is korlátozás nélkül bevethető előretolt légiirányító. S persze gyakorlás, sok gyakorlás.

Az elmúlt 10-15 év alatt gyökeresen átalakult a katonai repülés világa, így

a JTAC-ek munkája is. A legnagyobb változást a köznyelvben pilóta nélkülinek nevezett, valójában távolról irányított repülőgépek megjelenése és széles körű elterjedése jelenti. Érdekes adat, hogy 2011-ben, az amerikai légi-erőben már több pilótát képeztek ilyen, számítógépes és/vagy műholdas adatkapcsolattal irányított repülőgépekhez, mint a hagyományos, ember vezette gépekhez. Ami öröndetes tény a légi felderítési és közeli légi támogatási képességek bővülését tekintve, az annál nagyobb fejfájást jelent az előretolt légiirányítónak. Hiszen nem csupán a helikopterekkel, vadászbombázókkal kell

Járművekre erősítve használják a nagyobb fényerősítési képességű felderítőrendszereket

A számítógép mellett a jó öreg papír is fontos maradt

számolni egy-egy akció megtervezésénél és biztonságos kivitelezésénél, hanem az alacsony, közepes vagy nagy magasságban repülő UAV-ekkel is. 2011 augusztusában Afganisztán fölött egy C-130H Hercules négy hajtóműves szállítórepülőgép „elütött” egy RQ-7 Shadow távolról irányított felderítőgépet. A Hercules pont a két bal oldali hajtóműve között, a szárny belépőélével ütközött a kisgéppel, amely természetesen lezuhant. A masszív, sérüléseket jól bíró Hercules szerencsésen leszállt, majd a szükséges javítások elvégzése után továbbrepülhetett.

Most képzeljük el ugyanezt a balesetet egy RQ-7-es és mondjuk egy éppen légi támogatásra induló F-16C Falcon között. A sokkal kisebb, gyorsabb és törékenyebb vadászgép szinte egészen biztosan megsemmisülne. A légtér persze szigorúan fel van osztva Afganisztán felett is: minden repülőgépkategória pontosan meghatározott magasságban és légtérben tevékenykedik. Ezt a JTAC-nek is pontosan tudnia kell, illetve azt, hogy az adott területen – járásban, település környékén – ki és mivel repülhet.

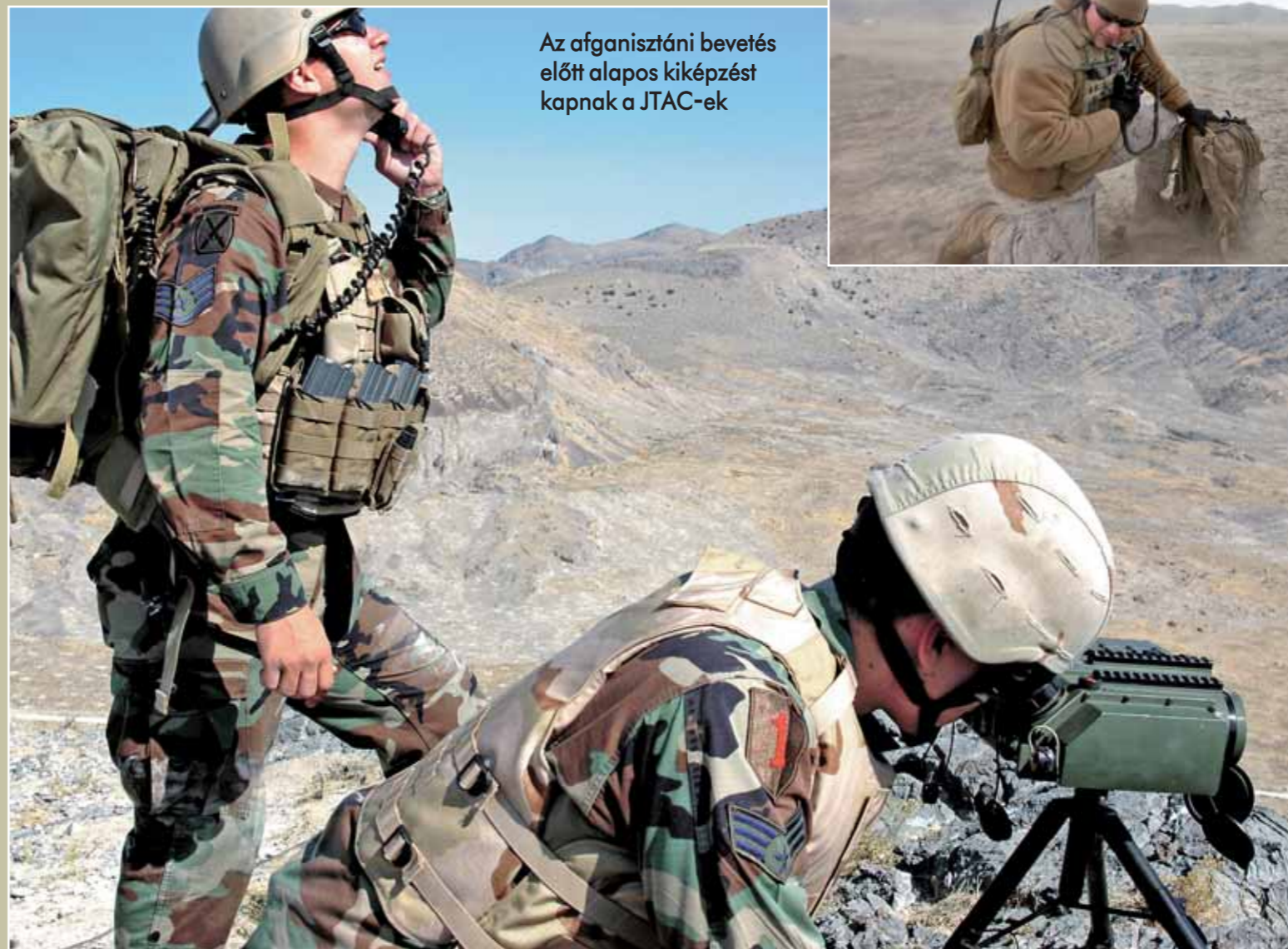
Persze a feladata ennél sokkal összetettebb. Tanácsot ad a támogatott szárazföldi parancsnoknak a légi tűztámogatással kapcsolatban. Ismeri a saját alegységeket, eszközök helyét, tervezett

manővereit, a támogatással kapcsolatos igényeket, az ellenséges erők helyzetét, továbbá a célpontokat. Feladatának végrehajtása során meghatározza a célok pontos helyét, megigényli a közvetlen légi támogatást, miközben a saját repülőgépek biztonsága érdekében megfelelő elkülönítési szabályokat léptet életbe. Segíti a repülőgépeket a saját

Az álcázás is alapkövetelmény

Az afganisztáni bevetés előtt alapos kiképzést kapnak a JTAC-ek

erők azonosításában, irányítja a támadó repülőgépek csapásait, megjelöli számukra a célokat. A légcsapás után jelenti azok eredményét, az ellenségnek okozott károkat. Ezalatt természetesen folyamatos összeköttetést tart fenn a támogatott szárazföldi parancsnokkal és a légi összekötő tiszttel.

CSAK PONTOSAN!

Az igazság kedvéért el kell mondani: szinte minden a légiirányító ellen dolgozik az aszimmetrikus hadviselésben. A szakembereknek úgy kell hibátlan munkát végezniük, hogy az ellenfél nem visel egyenruhát, szeret a lakosság közé vegyülni, és támadásait onnan indítani. Márpedig a „szívek és lelkek” megnyerése nehezen képzelhető el egy lebombázott mecsettel. Nem véletlen, hogy a közeli légi támogatás tervezése és végrehajtása során nagyon pontosan megfogalma-

A munkakörülmények mindig zordak

zettségét függvényében. A jelenlegi, legfrissebb változat 2010. szeptember elsején lépett életbe, amelyhez Ausztrália, Belgium, az Egyesült Arab Emírátsok, Nagy-Britannia, Hollandia, Kanada, Lengyelország, Lettország, Norvégia és Svédország mellett Magyarország is csatlakozott.

NÉZZÜK EGYÜTT!

Nagy segítséget jelent a munka során, ha a JTAC saját számítógépes terminálján látja azt, amit a pilóta a repülőgép felderítőrendszerén, vagy a fegyveroperátor az UAV kameráin. A kulcsszó az immár Magyarországon is egyre ismertebb ROVER (Remotely Operated Video Enhanced Receiver), az antennákkal körbevett speciális, hordozható számítógép. A megfelelő adatkommunikációs rendszerrel felszerelt repülőgépek képesek valós időben sugározni a JTAC-nek azt a képet, amit a repülőgépek felderítő és célmegjelölő rendszerei mutatnak. Így pontosan meghatározható, hogy akár egy adott település melyik házára kéri a csapásmérést a légiirányító, minimalizálva így a félreértésekből vagy a pontatlanságokból eredő esetleges hibalehetőségeket. A ROVER azonban csak egy eszköz a JTAC arzenáljában. A vonatkozó műveleti utasításban (ISAF SOP 311 CAS) foglaltak szerint az előretolt légiirányító titkosított forgalomra alkalmas rádióval, infravörös célmegjelölővel és villogóval, a saját helyzetet megjelölő, nappal és éjszaka használható panellel, távcsővel, lézeres céltáv mérővel, éjjel látó berendezéssel rendelkezik – s ez csak a minimum felszerelés. Az ajánlott eszközök között a nappali célmegjelölő eszköz, a lézeres célmegjelölő, a radariránysáv-adó, a tartalék – szintén titkosított forgalomra alkalmas – szélessávú rádió és a céltávcső szerepel.

(Forrás: Bakcsi Dávid főhadnagy: *Előretolt repülőirányítók alkalmazása Afganisztánban, Honvédségi Szemle, 2011. március*)

PRIMISSIMÁK LETTEK

Rangos elismerés a Honvéd Együttesnek

A Prima Primissima Alapítvány évről évre tíz kategóriában jutalmaz, emellett minden alkalommal gazdára talál egy közönségdíj, 2011-ben először pedig életműdíjat is kiosztottak: így a magyar szellemi élet, a művészet, a tudomány és a sport tizenkét jeles képviselője vehette át e nem mindennapi elismerést a Művészetek Palotájában.

A népművészet és közművelődés kategória győztese a Honvéd Együttes lett: a korábban – többek között – Magyar Művészetért és Magyar Örökség-díjjal is kitüntetett társulat számtalan sikert aratott Kínától, Japántól Európán át az Egyesült Államokig és Ausztráliáig. A Prima Primissima-díj átadóünnepségéig több mint 50 országban léptek fel, 26 ezer előadást tudhatnak a hátuk mögött. Az együttes a Kárpát-medence kimeríthetetlen és elképesztően színes népdal- és néptáncincsének bemutatásával hódít. A repertoár is különleges: a gyermekeknek szánt darabok, a nagyobb lélegzetű, monumentális színpadképű történelmi tablók (Egri csillagok, Dózsa, A Tenkes kapitánya, Monarchia), a nagy

formátumú táncdrámák, a folkzenekari művek egyaránt szerepelnek a felhozatalban. A nemzetközi hírű Honvéd Férfikar pedig méltó interpretálója az örökbecsű magyar és nemzetközi férfikari kórusműveknek (Erkel, Liszt, Berlioz, Wagner), ismertté téve ezzel a klasszikus és modern zenei irányzatokat egyaránt. De ne feledkezzünk meg a kisHamlet műhely feledhetetlen musical-, operett- és szanonzelődásairól sem.

Magas művészi, szakmai színvonalon, jól megragadott, széles kitekintéssel,

A NAGY ELŐD

A 2007. évi, ötödik díjátadón a korábbi Primák közül öten úgynevezett jubileumi Primissima-díjban részesültek, azaz megkapták a Kincsem-szobrot és mellé 40 000 eurót. Az egyik díjazott Novák Ferenc Kossuth-díjas koreográfus és színházi rendező, a magyar néptánciskola egyik megeremítője volt, aki 1983-tól, a Honvéd Együttes művészeti vezetőjeként, átformálta a társulat arculatát.

különleges látásmóddal, egyedi hangvétellel, újszerű koreográfiával és virtuóz előadásmóddal, ragyogó tehetséggel komponálják meg és viszik színré a műveket; e megjelenítések egytől egyig művészetérzékenységet, humanizmust erősítő, organikus színházi élmények.

Az együttest 1949-ben, az akkori idők hadseregének reprezentatív kulturális intézményeként alapították; főként tehetségkutató versenyeken feltűnt sorakatonákból, amatőr néptáncosokból, zeneakadémistákból verbuválódott. 1956-ban a maga sajátos ellenállását választotta: megtagadta a moszkvai fellépést. Ezért retorziók sora után fel is oszlatták. Aztán mégis újraszervezték, és számtalan tehetséget bocsátott művészi útjára. Csak ízelítőül néhány név: Ilosfalvy Róbert, Palcsó Sándor, Seregi

László, Gregor József és Gulyás Dénes.

A csapat a Nemzeti Erőforrás Minisztérium szakfelügyelete alá tartozik, de továbbra is jelentősen kötődik a honvédelmi tárcahoz és a Magyar Honvédséghez, melyek támogatják az Aranyos Károly ügyvezető által irányított, többtagozatú művészeti intézményt, teljes nevén a Honvéd Együttes Művészeti Nonprofit Kft-t. Különleges „alakulat”, hiszen ma sincs „laktanyája”, azaz saját színházépülete vagy hangversenyterme, amolyan „mozgó egység”, a hőskort idéző derynés társulat, utazó színház.

Az általuk elnyert Prima Primissimadíjat Demján Sándor a Vállalkozók Országos Szövetségének (VOSZ) támogatásával alapította 2003-ban, célja pedig – mint ahogy azt a primissima.hu weboldalon olvashatjuk – a magyar értelmiség eredményeinek megőrzése, a hazai tudomány, művészet és kultúra fejlesztésének erősítése. Jelölteket a VOSZ megyei és szekcióelnökei, a társadalmi tanácsadó testület tagjai, a Prima Primissima Alapítvány kuratóriumának tagjai, továbbá érdekvédelmi, szakmai és civil szervezetek állíthatnak.

A jelöltlistáról aztán a Prima Primissima Alapítvány és a társadalmi tanácsadó testület titkos szavazással kiválaszt kategóriánként három, azaz összesen harminc Primát: a magyar vállalkozók napján közülük kerül ki – ismét titkos szavazás után – a tíz győztes (vagyis Primissima), s ugyanekkor hirdetik ki a közönségdíj nyertesét is; a publikum telefonon és interneten szavazhat a nyilvános listára felkerült harminc jelölt közül a számára legszimpatikusabbra.

A díjazottak ötvenezer eurót, illetve a világ talán legismertebb és legsikeresebb versenylovának, Kincsemnek a porcelánból készült szobrát kapják, Schrammel Imre Kossuth-díjas keramikumművész munkáját; ezt a nagy-szerű alkotást egyébként évről évre a pécsi Zsolnay Porcelángyár, a magyar kerámiaipar patinás műhelye készíti el. A közönségdíjast az Ajka Kristály által készített Kincsem-szoborral jutalmazták, a már említett ötvenezer euró mellett.

A Varsói Szerződéstől a NATO-ig

VOLT EGYSZER EGY HADSEREG

HADTESTEKET, HADOSZTÁLYOKAT ÉS SZÁMTALAN KÖZVETLEN ALAKULATOT IRÁNYÍTOTT, ALÁRENDELTE SZERVEZETEINEK ÖSSZLÉTSZÁMA TÖBB TÍZEZER FŐ VOLT, ÉS A MAI ÖTVENES-HATVANAS KOROSZTÁLY IGEN SOK FÉRFIGYELÉSÉNEK ÉLETÉT MEGHATÁROZTA. EZ A MA MÁR LEGENDÁVÁ VÁLT 5. HADSEREG-PARANCSNOKSÁG.

Az MH Összhaderőnemi Parancsnokság jogelődjét 1961. augusztus 3-án azzal a céllal alapították meg, hogy legyen egy olyan katonai szervezet, amely már békeidőben rendelkezik vezetésre képes hadművelési törzssel, emellett szervezi, irányítja az alárendelt magasabbegységek kiképzését, harcát.

A parancsnokság megalakításával kapcsolatban – már csak a kor szellemének megismerése miatt is – érdemes felidézni néhány gondolatot a miniszteri alapító parancsból. A parancs a Varsói Szerződés (VSZ) Politikai Tanácskozási Testülete nyilatkozatára hivatkozva kiemeli, hogy a VSZ tagállamai nem ma-

radhatnak részvétlen szemlélői az imperialista államok fokozódó háborús előkészületeinek. Mérhetetlenül megnőtték a szocializmus és a béke reális erői, amelyek meghiúsíthatják az imperialisták támadó terveit, és kivívhatják a tartós békét, s ezért szükségessé vált a Magyar Néphadsereg vezetésének korszerűsítése is – olvasható a parancsban.

A Budapesten megalakult, majd egy év elteltével Székesfehérvárra települt parancsnokság létrehozása azonban nem volt könnyű feladat: az 1960-as években ilyen szintű hadművelési törzsnek még nem volt hagyománya, előzménye, és a különböző szabályzatok sem tartal-

mazták a hadművelési magasabbegységre vonatkozó előírásokat. Éppen ezért az új parancsnokság legfontosabb feladata a csapatok átvétele, az alapvető dokumentumok kidolgozása, valamint a munkafeltételek megteremtése volt.

Persze mindehhez először is át kellett települni Székesfehérvárra, ami már önmagában is nagy nehézségekbe ütközött, s volt néhány, ma már megmosolyogtató vagy éppen elrettentő momentuma.

A parancsnokság állománya két menetoszlopban, kerülő úton (Bicske, Mór) közelítette meg Székesfehérvárt. Félúton megálltak, és az ellenséges felderítés „megzavarása miatt” lecsérélték a

gépjárművek rendszámtábláit, majd éhesen és fáztva érkeztek meg új állomáshelyükre. Ott roppant mostoha körülmények fogadták őket. Az irodák olajkályhái jobbra inkább a füstöt, mintsem a meleget ontották, nem volt elegendő lakás a tisztek számára, legtöbbször naponta vagy hetente ingáztak a főváros és a szolgálati helyük között. A túlterhelt személyi állomány vállalt rengeteg egyéni probléma is nyomta: a feleségeknek munkahelyet, a gyerekeknek bölcsődét, óvodát, iskolát kellett ta-

„CIVILBEN A PÁLYÁN”

Az 5. Hadsereg-parancsnokság, és alárendelt alakulatainak életét kezdetben nagyon megnehezítette az úgynevezett népgazdasági munkában való részvételi kötelezettség is. 1963-ban például az építőiparban 5226, az autóközlékesi vállalatnál 642, a polgári üzemanyag-szállításnál 65, mezőgazdasági munkán pedig 10 226 katona dolgozott. Az 1965-ös átvételkor pedig 11 222 katona védte a gátakat, az 1969-es „hőhelyzet” felszámolásában pedig 522 gépjármű, 96 harckocsi, 21 műszaki munkagép és több ezer katona vett részt. De voltak más irányú civil feladatok is: 1970-ben például a hadsereg objektumainak és bázisainak építésén 744 237 napot dolgoztak katonák, 256 567 969 forint értékben.

lálni, s persze a város lakossága sem fogadta egyértelműen pozitívan a rengeteg tiszt, tiszthelyettesi család megjelenését. (Egy időben például városszerter elterjedt annak híre, hogy azért nem lehet húst kapni, mert azt a tisztfeleségek felvásárolják.)

Az akkori viszonyokat jól jellemzi, hogy ilyen körülmények között az augusztus 3-án megalakított parancsnokságnak már sikeresen meg kellett felelnie a Varsói Szerződés Egyesített Fegyveres Erői Főparancsnoksága által vezetett, augusztus 31-én (!) kezdődött pa-

rancsnoki-törzsvezetési és együttműködési gyakorlatán.

Az 5. Hadsereg-parancsnokság más szempontokból is roppant mostoha körülmények között kezdte meg működését. Csupán elavult, második világháborús technikai eszközök álltak a rendelkezésükre, ráadásul minden területen anyagihiány uralkodott. Bár a seregtest ebben az időszakban ezerháromszáz harckocsival rendelkezett, ezek többsége második világháborús T-34-es volt. Hasonlóan elavult technikai színvonalat képeztek a tüzérszükszerek, valamint a gépjárműpark is. E feltételek mellett kellett Csémi Károly vezérőrnagynak „éle-

önjáró tüzérség, valamint megérkeztek a légvédelmi rakétakomplexumok. Ezekben az években – az új fegyverek, fegyverrendszerek integrálása során – a parancsnokságon és az alakulatoknál szolgáló tisztek olyan hatalmas ismeretanyagra, tapasztalatra tettek szert, amely a későbbi fejlesztések alapjául szolgált.

Az 1980-as évek újabb változást hoztak az 5. hadseregnél: 1987-ben megkezdtek az új, dandár-hadtest-hadsereg szervezet kialakítását. Ez a munka Török Mihály altábornagy és Lőrincz Kálmán vezérezeredes nevéhez fűződött.

Az 1990-es évek történelmi súlyú politikai változásai – a vasfüggöny leomlása, valamint a Varsói Szerződés megszűnése – az 5. Hadsereg-parancsnokságon is gyökeres fordulatot hoztak. Változott a létszám, a szervezeti felépítés és a kiképzési rendszer, modernizá-

tet lehelni” az új szervezetbe, majd megkezdni a technikai korszerűsítést.

1961 őszén a seregtest négy gépkocsizó lövészadosztállyal, egy harckocsizó hadosztállyal, valamint huszonnégy közvetlen irányítású alakulattal (ezredekkel, zászlóaljakkal, századokkal) rendelkezett. A parancsnokság megalakítását követő 15–20 esztendő a minőségi és mennyiségi fejlesztés időszaka volt, kezdetben Kálazi József vezérőrnagy, majd dr. Mórocz Lajos altábornagy parancsnoksága alatt. Az 1960-as években rendszeresítették a PSZH-kat, majd egy évtizeddel később a BMP-eket. A harckocsizó csapatoktól kivonták a T-34-eseket, majd megkezdődött a T-54-esek és T-55-ösök lecserélése a kor színvonalának megfelelő T-72-esekre. A tüzei fegyvernemnél rendszerbe álltak a harcászati rakétacsapatok, megjelent az

GYAKORLATOK MINDEN SZINTEN

1962–1980 között a parancsnokság tizenöt front- és hadseregszintű hadijátékon, parancsnoki és törzsvezetési gyakorlaton, tizenhárom többfokozatú parancsnoki és törzsvezetési, harcászati gyakorlaton, továbbá tizenegy harcászati, szakharcászati (köztük élesrakétával végrehajtott) gyakorlaton vett részt. Ezek közül kilencet Magyarországon, ötöt pedig külföldön, a Varsói Szerződés Egyesített Fegyveres Erőinek Főparancsnoksága vezetett, Magyarország, a Szovjetunió, Csehszlovákia, az NDK és Románia hadseregei kijelölt csapatainak, törzseinek részvételével. E gyakorlatok között voltak kiemelkedő jelentőségűek és ismételten visszatérők is: Duka 1962, 1972, 1980; Tavasz 1973, 1975, 1978; Fegyverbarátság 1970, 1980; Bástya 1973; Szozuz 1974, 1977; Barátság 1977, 1978; Pajzs 1979. A gyakorlatok nagyságrendjének érzékeltevésként álljon itt a Pajzs 79 koalíciós, hadművelési-harcászati, parancsnoki és törzsvezetési, valamint harcászati gyakorlat létszám- és eszközjelentése: a gyakorlaton a magyar, a szovjet, a csehszlovák, a bolgár és a román hadsereg 25 000 katonája, 400 löveg, 1000 harcjármű, 280 repülőgép és helikopter, valamint több ezer gépjármű vett részt.

tani a korszerű haderőre jellemző szerkezetet. Megkezdődött a NATO-csatlakozás előkészítése: a folyamat végén, 1999. március 12-én, a Magyar Köztársaság belépett az észak-atlanti szövetségbe.

A csatlakozás nyomán azonban egyre erősebben megfogalmazódott a további lépésváltás és integráció szükségessége, amely természetesen a szárazföldi csapatokat is érintette. Új szervezeti és vezetési rend alakult ki: megszűnt a két hadosztályparancsnokság, s a csapatok közvetlen irányítása a szárazföldi vezérkar kezébe került. Ez természetesen e vezetési szint funkciójának változásával is együtt járt, s a klasszikus vezérkari funkció helyett a csapatvezetési funkció került előtérbe. A folyamatot jól lehet követni a parancsnokság elnevezésének változásaiból is: 1961–1991: 5. Hadsereg-parancsnokság, 1991–1994: Szárazföldi Csapatok Parancsnoksága, 1994–1997: 4. Gépesített Hadtest-parancsnokság, 1997–2001: MH Szárazföldi Vezérkar, 2001–2007: MH Szárazföldi Parancsnokság, 2007-től: MH Összhaderőnemi Parancsnokság. Ezekben az években a parancsnokságot Havril András vezérezeredes, Győrössy Ferenc altábornagy, Tömböl László vezérezeredes, Benkő Tibor vezérezeredes és Kovács József vezérőrnagy vezette, míg a jelenlegi parancsnok Domján László vezérőrnagy.

(Forrás: MH Összhaderőnemi Parancsnokság)

lódott a haditechnikai eszközpark. A fejlődés – melynek következtében létrejött a korszerű szárazföldi haderőkre jellemző szervezeti – dr. Gyuricza Béla vezérezeredes, valamint Németh Sándor és Preininger Ambrus altábornagyok tevékenységéhez kötődik. Parancsnokságuk ideje alatt – többek között a teljes körű nyugat-európai integráció melletti elkötelezettség jegyében – kezdődött meg a tömeghadsereg-jelleg megszüntetése, illetve a korszerű védelmi jellegű haderő kialakítása. Olyan honvédség kialakítása volt a cél, amely szervesen illeszkedik a polgári demokratikus társadalom intézményrendszerébe, hatékony civil kontroll alatt áll, és képes az ország szuverenitásának biztosítására. Ennek érdekében egy időben kellett alakulatokat felszámolni, jelentős létszámleépítést végrehajtani, és kialakí-

TISZTÚJÍTÁS A HOSZ KONGRESSZUSÁN

A katonák reprezentatív szakszervezete, a Honvédszakszervezet (Hosz) ötödik – egyben tisztújító – kongresszusára még az óévben került sor. A küldöttek ismét aktív állományú katonákat választottak vezető tisztségviselőkké. Az elnök Czövek János, a két alelnök pedig Bazsik István és Szendrei Zoltán lett a voksok alapján.

A Hosz kongresszusa döntött az aktuális szakszervezet-politikai teendőkről, a szövetségi kapcsolatok jövőbeni alakításáról, a következő ciklus (2011–2015) legfontosabb érdeképviseleti, érdekvédelmi feladatairól, a szakszervezet programjáról, valamint az alapszabály módosításáról is.

A HM parlamenti államtitkára – a tárcánál az érdekegyeztetésért felelős dr. Simicskó István – hivatalában fogadta a Hosz vezető tisztségviselőit. Az eseményen részt vett Lukács Gergely, a HÉF titkára is. A megbeszélésen az államtitkár úgy fogalmazott: „A honvédelmi tárca együttműködési szándékára továbbra is számíthat a Hosz, a HM vezetése továbbra is elkötelezett a közös feladat, a katonák élethelyzetének javítása mellett.”

A Hosz vezetőit bemutató látogatáson fogadta dr. Szarka Gábor, a tárca kabinetfőnöke, valamint dr. Benkő Tibor vezérezredes, a vezérkar főnöke is.

HONVÉD SPORTOLÓK ELISMERÉSE

A Magyar Honvédség szabadidős sportversenyeinek évzáró ünnepeit a budapesti Honvéd Kulturális Központban rendezték meg még tavaly év végén. A Honvéd Sportegyesületek Országos Szövetsége (Hososz) eseményén részt vett Papp Ferenc ezredes, a honvédelmi tárca parlamenti államtitkársága társadalmi kapcsolatok irodájának vezetője is.

A program során a legkiemelkedőbb munkát végző honvéd sportegyesületeknek, sportvezetőknek, a legjobb eredményeket elért sportolóknak átadták dr. Simicskó István parlamenti államtitkár díszoklevelét, valamint a Hososz elismeréseit.

Farkas László, a Hososz elnöke, az ünnepi eseményen méltatta a szövetség égisze alatt tavaly lezajlott 257 versenyt, s

külön hangsúlyozta a honvédelmi tárca, a Honvéd Vezérkar és a szövetség kiváló együttműködésének fontosságát.

A rendezvényen Bécsy Etelka, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium képviselője az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló, nemrég megalkotott törvény részleteiről adott tájékoztatást.

ÚJ ELNÖK A HOHE ÉLÉN

A Hohe küldöttgyűlésére az eddigi elnök, Butka Gusztáv nyugállományú mérnök ezredes tisztségéről történt lemondása miatt került sor. Butka Gusztávot egyébként a megjelent küldöttek – eredményekben gazdag tevékenységének elismeréseként – a Hohe tiszteletbeli elnökévé választották.

A program során Szarka Gábor tolmácsolta dr. Hende Csaba honvédelmi miniszter üdvözlését. Beszédében úgy fogalmazott: a Hohe a hagyományörzés újraélesztésének élharcosa volt a rendszerváltás időszakában. A szervezet azóta is a történelmi emlékezetünket megőrizni akaró nagy elődök nyomán haladva tartja a zászlót – emelte ki a kabinetfőnök, aki sok sikert kívánt az egyesületnek és új elnökének a munkához. Szarka Gábor ezt követően elmondta: a hagyományörzéshez kapcsolódó tárcaszintű szervezeti rendszer megváltozott. A korábbi HM Társadalmi Kapcsolatok és Hadisírgondozó Hivatal ketté-

Prof. dr. habil. Szakály Sándor hadtörténész, egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia doktora, jelenleg a Károli Gáspár Református Egyetemen tanít főállásban történelmet. A HM Hadtörténelmi Intézet és Múzeum egykori főigazgatója magazinunknak korábban úgy nyilatkozott, hogy tervei között szerepel egy, a két világháború közötti teljes magyar katonai felső vezetésről szóló könyv megírása is. A neves professzort a katonasajtó olvasói jól ismerik, hiszen számos cikke jelent meg a Magyar Honvédban, huzamos időn át a Honvédségi Szemle szerkesztőbizottságának tagjaként is tevékenykedett. Ma e folyóirat állandó szerzője, lektora.

vált, és az újonnan létrejött HM katonai hagyományörző és hadisírgondozó osztály a miniszteri kabinet alárendeltségében működik tovább. A kabinetfőnök biztosította a szervezet tagjait, hogy ajtaja mindig nyitva áll előttük, és az új elnök, illetve a Hohe a lehetőségeknek megfelelően továbbra is minden támogatást megkap majd a minisztériumtól.

A küldöttek Szakály Sándor történész professzort 33 igen szavazattal – egyhangúlag – választották meg a Hohe új elnökének. Rövid méltatásában Boross Péter többször is hangsúlyozta: a lehető legmegfelelőbb elnök került a szervezet élére.

Szakály Sándor rámutatott: amikor a Hohe-t 1990-ben – még a néhai Kéri Kálmán nyugállományú vezérezredes vezetésével – létrehozták, a magyar történelmi múlt és a katonai hagyományok ápolása, megismertetése volt a szervezet célja; e törekvéseket megpróbálja majd átültetni a gyakorlatba. Hangsúlyozta: meg kell ismertetni a honvédelem ügyét a fiatalabb, így például az általános iskolás, a középiskolás korosztály tagjaival. Mint mondta, mindenképpen üdvösnék tartaná, ha a hagyományörző szervezetek szorosabb együttműködésben dolgoznának egymással a jövőben.

Ami a szervezet és a honvédelmi tárca viszonyát illeti, Szakály Sándor kiemelte: a minisztérium korábban is mindig támogatta a Hohe-t, méltán, hiszen a szervezet messzemenően azonosul mindazon célokkal és elképzelésekkel, amelyek a honvédelmi vezetés részéről a hagyományok, a nemzeti, katonai tradíciók, a katonai múlt ápolása terén megfogalmazódtak.

RENDKÍVÜLI KÜLDÖTTGYŰLÉSÉN VÁLASZTOTTA ELNÖKÉVÉ DR. SZAKÁLY SÁNDOR TÖRTÉNÉSZT A HONVÉD HAGYOMÁNYÖRZŐ EGYESÜLET (HOHE). AZ ESEMÉNYEN RÉSZT VETT DR. BOROSS PÉTER VOLT MINISZTERELNÖK, A NEMZETI EMLÉKHELY ÉS KEGYELETI BIZOTTSÁG ELNÖKE, ILLETVE DR. SZARKA GÁBOR, A HONVÉDELMI MINISZTERIUM KABINETFŐNÖKE IS.

Szent Borbála-napi hagyományok

TÜZÉRRÉ FOGADOM

A SZENT BORBÁLA-NAPOK KERETÉBEN, TAVALY DECEMBERBEN RENDEZETT ÜNNEPSÉGEN A RÉGI HAGYOMÁNYOK SZERINT AVATTÁK TÜZÉRRÉ A ZRÍNYI MIKLÓS NEMZETVÉDELMI EGYETEM (ZMNE) TÜZÉR SZAKIRÁNYÁN TANULÓ HARMADÉVES HONVÉDTISZTJELÖLTEKET, TISZTELETBELI TÜZÉRRÉ PEDIG AZOKAT, AKIK SOKAT TETTEK A FEGYVERNEMÉRT.

A ceremóniának Tata, közelebről az MH 25. Klapka György Lövészdandár 101. tüzérsztálya adott otthont. A gyakorlóterén egymás mellett álltak a hagyományörző tüzérek egy, az 1848/49-es szabadságharc korát idéző háromfontos ágyúval, illetve egy első világháborús 15M Skoda típusú hegyi tarackkal, a jelenkor tüzérei pedig két D-20-as ágyútarackkal. A tiszteletbeli tüzéreket dr. Szabó Tibor alezredes, a ZMNE műveleti támogató tanszékének megbí-

zott tanszékvezetője és Kása István alezredes, a tüzérsztály parancsnoka, a harmadéves tisztjelöltek dr. Furján Attila alezredes tanulócsoporthoz vezetője, míg a Magyar Tartalékosok Szövetsége m. kir. 106. tüzéregyelőének első és második világháborús tüzérei – akik a maguk által újjáépített, működőképes 7,5 centiméter űrméretű tarackkal több díszlövést adtak le az ünnepségen – dr. Mlinárik László alezredes, a ZMNE tüzértanszékének docense avatta fel. Az új tüzérek díszoklevelet kap-

tak az avatómesterektől, és Szent Borbála tiszteletére itt egy-egy gyújtókupaknyit a külön erre a célra, speciális tüzérszabvány alapján kifőzött pálinkából, a tüzérettenetesből.

A Szent Borbála-napi rendezvények már hosszú évek óta hozzájárulnak ahhoz, hogy e nagy múltú fegyvernem szakmai kultúrája tovább éljen, és mint látványos szertartás, a társadalom figyelmét, érdeklődését is felkeltse a tüzérség iránt. De honnan erednek ezek a hagyományok,

Sándor Zsolt dandártábornokot is a hagyományos avatási ceremóniával fogadták tiszteletbeli tüzérré.

és a tűz egyesült erejének tartották. Az első tüzérek egyébként összekötötték az égzengést és a villámlást – a szent szűz kivégzése utáni pillanatokban megfigyelt két jelenséget – az ágyúdörejrel és a torkolattűzzel. Akármilyen legyen a magyarázat, az első okirat, amely Borbálát a tüzérség védőszentjeként említi, 1529. december 14-én született: ez a firenzei várórség napiparancsa volt.

A századok folyamán aztán sok minden változott: a tüzérek felszerelése, ruházata, szabályzata, de az együvé tartozásukat szimbolizáló, Borbálához fűződő ragaszkodásuk nem. Különösen erős volt ez a ragaszkodás a nagy tömeghadsergek megjelenése után, az 1800-as években.

– A Ludovikán nagyon komoly kultusszal bírt minden fegyvernemi szent, így Borbála is. Az ünnepség december harmadikán vagy negyedikén kezdődött Szent Borbála szobránál: itt vehette át a különböző mutatók – elsősorban a tanulmányi

eredmények – alapján összeállított rangsort vezető harmadéves tüzértiszt-jelölt a Borbála-kardot, amelyet aztán egy évig hordhatott a jelesebb alkalmakkor – idézte fel a magyarországi szokásokat dr. Csikány Tamás ezredes, a ZMNE tanszékvezető egyetemi tanára, majd hozzátette: ma a kardot a legjobb negyedéves hallgató kapja.

A szobornál tartott megemlékezés után ünnepi vacsorára került sor az akadémia vívótermében, ahol a tüzérsztály parancsnoka átadta a legjobb lovast megillető Borbála-sarkantyút. Nincs ebben semmi meglepő – jegyezte meg Csikány Tamás –, hiszen hazánkban a két világháború között a fogatolt tüzérség abszolút uralta a fegyvernemet, tehát fontos volt, hogy a tüzértisztek jól tudjanak lovagolni. Az említett vacsora keretében olvasták fel az akadémikusok által írt Borbála-tekercset is; ebben tréfás rigmusokkal összefoglalták az elmúlt év eseményeit, majd számba vették a parancsnoki, illetve a tanári kar tagjainak jó és rossz tulajdonságait – természetesen a jó ízlés határain belül.

Szólnunk kell még a tüzérsztály rituáléjáról is, tehát arról a szertartásról, amelynek keretében a szolgálatukat a lövegek mellett megkezdő katonákat fogadták be maguk közé idősebb bajtársaik. Ekkor az avatandók leadtak egy lövést valamilyen tüzérsztályi tüzeszközzel, majd az öregtüzérek – a „Nesze neked, kopasz tüzér!” felkiáltás mellett – a töltőfával ütést mértek a tomporukra. A nem egyszer leírhatatlan fájdalmat a „Köszönöm öreg tüzér!” válasszal illett meghálálni annak a személynek, akit elverték. Ezután került sor a koccintásra a pálinkával, majd pedig a tüzéresküre.

Újabban a ZMNE tüzér szakirányának harmadéves hallgatóit avatják e rituálé szerint tüzérré, akik ezt követően a fegyvernem képviselői előtt tesznek esküt; ebben megfogadják, hogy a lehető legnagyobb igyekezettel és szorgalommal fogják elsajátítani a tüzérmesterséget. Az esküt megpecsételő, a Borbála-kardot elnyert negyedéves hallgató – legutóbb Bódog Zsuzsanna honvédtisztjelölt, aki mint nő, elsőként érdemelte ki ezt a szál-fegyvert – fogadja tüzérré harmadéves társait.

Könyvjelző

TIZENEGY ÉV
TÁBORNOKAI

Maruzs Roland számára tulajdonképpen „hazai pályán” zajlott a könyvbemutató, hiszen éveikig dolgozott a HM Hadtörténeli Intézet és Múzeumban mint az irattár vezetője. Ez nagyban megkönnyítette a könyv megírásához nélkülözhetetlen kutatómunkát, amely így is három évig tartott. Művéről szólva a szerző megjegyezte: kétségtelen, hogy az akkori tábornoki karban is akadtak kivételes képességű katonák, de ők voltak kisebbségben, mint ahogy ez a kötetből is kitűnik. Olyannyira kevesen voltak, hogy nem tudtak komoly hatást gyakorolni társaikra, és

arra a szánalmas közegre sem, amely jellemezte ennek a borús tizenegy esztendőnek a légkörét.

A könyvbemutatón megjelent dr. Hende Csaba honvédelmi miniszter is, aki egy korabeli anekdotát idézett fel. Tüzérek gyakorlatoznak a mezőn, de közülük egy sem találja el – sokadjára sem – a felállított célt. A közelben legeltető juhász nézi egy darabig a próbálkozásait, aztán megkérdi a tüzérezredest, megpróbálhatná-e ő is. Ugyan már, nekünk se megy, hogyan sikerülhetne magának – érkezik a válasz, s próbálkoznak tovább, minden eredmény nélkül.

SZEMBESÜLÉS TÖRTÉNELMÜNKKEL. RÖVIDEN ÍGY JELLEMEZHETNÉNK MARUZS ROLAND ÚJ, TÁBORNOKI KAR 1945—1956 CÍMŰ KÖNYVÉT, AMELY HÁROM ÉV KUTATÓMUNKA EREDMÉNYEKÉNT JELENHETETT MEG A KÖZELMÚLTBAN. A BEMUTATÓRA A HM HADTÖRTÉNELI INTÉZET ÉS MÚZEUMBAN KERÜLT SOR.

A tüzérezredest végül odainti a juhászt: No bátyám, próbálja meg, ha annyira akarja! Hát az öreg elsőre eltalálja a célt. Ezt meg hogyan csinálta? – kérdik. Semmiség, felelte a juhász, hat hónapja még tüzérezredest voltam. Hinnye, mondja erre a tüzérezredest, én meg hat hónappal ezelőtt még juhász voltam.

– Humorral szólni bűnös dolgokról, nem egyszerű feladat. De érzékeltetni a számunkra ma már megfoghatatlant, talán nem is lehet másképpen. Azt, hogy egykor kikből lehettek „valakik”, csak így szemléltethető. S tegyük hozzá: csak így emészthető – jegyezte meg Hende Csaba.

Mint a könyvből kiderül, a háborút követően – kevés kivételtől eltekintve – olyanok öltöttek magukra a tábornoki egyenruhát, akiknek semmilyen katonai képzettségük, sőt többnyire polgári végzettségük sem volt, de elvállaltak mindent. Őket helyezte az akkori politikai érdek igen magas „polcra”, érdemtelenül. Az új hatalom a megbízható káderekből hozta létre a tábornoki kart, amely – magától értetődően – a rendszer hű kiszolgálójává vált.

– Ők csináltak néphadsereget a honvédségből és okoztak olyan károkat, amelyeket máig sem sikerült teljesen felszámolni – jelentette ki a honvédelmi miniszter. Hozzátette: a háborút követően minden ország megbecsülte hadirokkantjait, özvegyeit, hadiárvaikat, kivéve a miénket, ahol annak idején egy tollvonással eltörölték járandóságait.

Dr. Szakály Sándor a hadtörténész szemszögéből elemezte a könyvet. Rámutatott, hogy sok olyan tábornok szerepel a kötetben, aki 1945 előtt is katona volt, de még több olyan található benne, aki 1945 után 4–6 elemivel, mindenféle katonai képzettség nélkül lett tábornok. Utóbbiak többsége ideológiát szolgált, és nem a hazát. A könyvben tragikus életutakról is olvashatunk, hiszen zömmel a legfelkészültebb katonák kerültek internálótáborba, börtönbe vagy akasztófára. A szakember a művet ténszerűnek és érdekesnek ítélte, de – mint mondta – a következő években számos olyan adat kerülhet még napvilágra, amely szükségessé teszi a folytatást.

TÁBORNOKI ELŐLEPTETÉS

Schmitt Pál köztársasági elnök – Hende Csaba honvédelmi miniszter előterjesztésére – a Sándor-palotában, 2011. december elsejei hatállyal vezérőrnaggyá léptette elő dr. Bánhegyi Gábor dandártábornokot, a Katonai Főügyészség katonai ügyek főosztálya vezetőjét.

A HAZÁMAT SZOLGÁLOM

Kétezer-tizenegy novemberében és decemberében az alábbi honvédelmi miniszteri elismerések, irodalmi és képzőművészeti díjak átadására került sor.

A Magyar Köztársaság honvédelmi minisztere a felderítők napja (november 11.) alkalmából adományozta a **Babérkoszorúval Ékesített Szolgálati Érdemjel** Gál Emil mk. ezredesnek, a **Szolgálati Érdemjel arany fokozatát** dr. Köblös András Zoltán ezredesnek, a **Szolgálati Érdemjel ezüst fokozatát** Hegyi Zoltán mk. századosnak, Németh Katalin századosnak, a **Szolgálati Érdemjel bronz fokozatát** Bányai József főhadnagynak, Zilahi Tibor József mk. főhadnagynak, Katona István törzsőrmesternek, az **I. osztályú Honvédelemért kitüntető címet** Magyar Balázsnak, a **III. osztályú Honvédelemért kitüntető címet** Dávidné Nagy Szilviának, Ocskán Mihálynak, **emléktárgyat (vezéri buzogányt)** Balogh Péter mk. ezredesnek, Szőke Mihály ezredesnek, **emléktárgyat (fekete dísztört)** Horváth Máté alezredesnek, Rumi Zoltán alezredesnek.

A katonai pénzügy napja (november 16.) alkalmából a **Szolgálati Érdemjel ezüst fokozatát** adományozta Nagy-György Richárd századosnak, a **Szolgálati Érdemjel bronz fokozatát** Bene Anna főhadnagynak, Kavasánszki Gábor főhadnagynak, az **I. osztályú Honvédelemért kitüntető címet** Bérczi Bélánéknak, Naszvadi Dénesnek, a **III. osztályú Honvédelemért kitüntető címet** Szivák Gábornéknak, Varga Mónikának.

A logisztikusok napja (december 1.) alkalmából a **Szolgálati Érdemjel arany fokozatát** adományozta Filótás István György mk. ezredesnek, Balogh László alezredesnek, Bartucz Drágfy József alezredesnek, a **Szolgálati Érdemjel ezüst fokozatát** Schmider Szilárd mk. alezredesnek, Szabó Elek alezredesnek, Tóth Viktor őrnagynak, Szabados Imre Zoltán törzsszázadosnak, Ivanics Józsefné zászlósnak, Magyar Péter sz. főtörzsőrmesternek, a **Szolgálati Érdemjel bronz fokozatát** Cseh Sándor őrnagynak, Jungné Szabó Krisztina őrnagynak, Lengyel Zoltán őrnagynak, Schaffer Krisztián őrnagynak, Stoszek János őrnagynak, Takács Imre Zoltán őrnagynak, Vámosi Zsolt őrnagynak, Göblyös Anikó századosnak, Ugóczy Ferenc főhadnagynak, Farkas Péter zászlósnak, az **I. osztályú Honvédelemért kitüntető címet** dr. Szűcs Lászlónak, a **II. osztályú Honvédelemért kitüntető címet** Balogh Attilánéknak, Bartos Ildikónak, Gállos Lászlónéknak, Simon Tímeának, a **III. osztályú Honvédelemért kitüntető címet** Albrecht Csabának, Bartók Szabolcsnak, Lombos Lászlónak, Somogyvári Lászlónak, **emléktárgyat** (kuruc csákányfokost) Bárdos Antal mk. ezredesnek, **emléktárgyat** (színes viselettörténeti kislapsztikát) Solymosi Ferenc alezredesnek.

A légvédelmi csapatok napja (december 4.) alkalmából a **Szolgálati Érdemjel arany fokozatát** adományozta Kalamár Dezső Csaba főtörzsszázadosnak, a **Szolgálati Érdemjel ezüst fokozatát** Orosz László századosnak, a **Szolgálati Érdemjel bronz fokozatát** Benkő Szabolcs főtörzsőrmesternek, a **III. osztályú Honvédelemért kitüntető címet** Salamon Istvánnéknak, **emléklapok** Zambó Tibornak.

Az elektronikai hadviselés napja (december 16.) alkalmából a **Szolgálati Érdemjel bronz fokozatát** adományozta Egri Krisztián főtörzsőrmesternek, a **III. osztályú Honvédelemért kitüntető címet** Beinschróth Sándornak.

A Honvédelmi Minisztérium, valamint a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus által 18. alkalommal „Pro patria et libertate” címmel, a Rákóczi-szabadságharc befejezésének 300. évfordulója alkalmából meghirdetett katonai képzőművészeti pályázatra benyújtott sikeres pályaműve alapján **honvédelmi miniszteri különdíjban** részesült Széri-Varga Géza, a **Honvédelmi Minisztérium, valamint a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus különdíjában** részesült Ferenczy Zsolt, a **Honvédelmi Minisztérium nívódíjában** részesült Szepessy Béla, Szabó Attila, Török Tivadar.

A Honvédelmi Minisztérium által 46. alkalommal, „Rákóczi-szabadságharc” címmel, a szabadságharc befejezésének 300. évfordulója alkalmából meghirdetett katonai irodalmi pályázatra benyújtott sikeres pályaműve alapján **honvédelmi miniszteri különdíjban** részesült Lukács János, a **honvédelmi miniszter és a Magyar Írószövetség különdíjában** részesült Klein Vilmos, **honvédelmi miniszteri nívódíjban** részesült Fülöp Antal, Szőcs Henriette, Pete László.

IN MEMORIAM

2011. 11. 24. és 2011. 12. 14. között elhunytak:

- Hunyadi Ferenc ny. vezérőrnagy (83)
- Dr. Csikós István ny. ezredes (71)
- Katona Ferenc ny. alezredes (79)
- Koleszár Jenő ny. alezredes (57)
- Lengyel László ny. alezredes (81)
- Sziklai György ny. alezredes (80)
- Takács Ferenc ny. alezredes (85)
- Zavecz János ny. alezredes (91)
- Dr. Lohr-László András ny. alezredes (66)
- Gombos Gyula ny. alezredes (80)
- Jurinkovics Ervin ny. alezredes (78)
- Klenovszky Győző ny. alezredes (77)
- Kun-Gazda István ny. alezredes (82)
- Szinku Imre ny. alezredes (81)
- Takács László ny. alezredes (87)
- Németh Mihály ny. alezredes (78)
- Arzenovits György ny. őrnagy (82)
- Kunfalvi László ny. őrnagy (77)
- Lázár Béla ny. őrnagy (83)
- Szűcs István ny. őrnagy (76)
- Kulcsár Sándor ny. őrnagy (64)
- Cseh Imre ny. őrnagy (83)
- Molnár Ferenc ny. őrnagy (83)
- Répási Sándor ny. őrnagy (81)
- Rojkovic László ny. őrnagy (80)
- Kiss Zoltán ny. százados (58)
- Csonka Sándor ny. törzsszázados (81)
- Koller Márton ny. törzsszázados (78)
- Majzik Gyula ny. törzsszázados (72)
- Rózsa Erzsébet ny. törzsszázados (77)
- Horváth János ny. törzsszázados (79)
- Rózsa Sándor ny. törzsszázados (73)
- Tihanyi Attila ny. törzsszázados (56)
- Varga József ny. törzsszázados (75)
- Farkas István ny. zászlós (86)
- Molnár Gézáne ny. zászlós (59)
- Sincki Imre ny. zászlós (81)
- Odler Ferenc ny. zászlós (60)
- Zölei Attila ny. törzsőrmester (55)
- Háber Gyuláné ny. közalkalmazott (75)
- Varga Géza ny. közalkalmazott (83)

EMLEKÜKET KEGYELETTEL MEGŐRIZZÜK.

Decembri keresztretjényünk megfejtései: Kárpát-mendencei egység, Székesfehérvár, Esztergom, dénár, panonhalmi apátság.
Nyertesünk: Kun Erika. A nyereményt postán küldjük el. Az e havi keresztretjény öt megoldását január 24-ig várjuk a magyarhonved@armedia.hu e-mail címre. A szerencsés nyertes a Zrínyi Média egyik kötetét, a Nagy Miklós Mihály által jegyzett „Kis magyar hadelmélet” című könyvet kapja.

A KURUC RENDEK SZÉCSÉNYI ORSZÁGGYŰLÉSE

A GYŰLÉS PONTOS HELYE	SZAGLÓ-SZERVI BETEGSÉG	FRANCIA FESTŐ VOLT, ODILON	NAPSZAK OKMÁNY JELZŐJE	PERUI AUTÓJEL	TISZÁNTÚLI KÖZSÉG
▶	▶	▶	▶	▶	S
PALÁSTOLT ÖKÖLVIVŐ, ZSOLT	▶				
▶				HAGYMASZELET! RITKA NŐI NÉV	
... POT; KAMBÓDZSAI POLITIKUS V.	▶		BURMAI KÁR TÖRZS TÜNDERSZERŰ	▶	
PONT KÖZEPEI BELGA AUTÓJEL	▶		SODOR AZ AR SZÉPNEK LÁTOTT	▶	
RÁKÓCZIT ENNEK VÁLASZTOTTÁK	ZALA MEGYEI KÖZSÉG RÓMAI 50	BELSŐ ABLAKI BARANYAI KÖZSÉG	TITÁN, BŐR SZABÓ PÁL ALAKJA		SZEMÉLY-NÉVMÁS TÁRSA, RÓVIDEN
ÓKORI SÉMI ÁLLAM RÓTVAD			MŰHŐ PEDAGÓGUS VOLT, JÓZSEF		*
▶	FONTOS HATÁROZATUK V. O.				I
PORTUGÁL VÁROS			EGYHÁZI GYŰLÉS SZEMÉLYEMET		
BOLGÁR HEGYSÉG			ZORRO NÉVJELE FALAP SZÉLEI!	HATÁROZOTT NÉVELŐ	FÉL ÓTI BELGA-FRANCIA FOLYÓ
▶	A RENDEK DÖNTÉSE AZ ÁLLAMFORMARÓL NAGY KÖLTÖNK VOLT, ENDRE			D	LAVÓR SZÉLEI! SZERB VÁROS
HAMIS KÖDARAB!	AMPER SZEGÉNY, MINT A TEMPLOM...	SZINGAPÜR AUTÓJELE TÖRÖK PÉNZ VOLT		RAGASZTÓANYAG SAPKA (BIZALMAS)	
KIS FEDŐRA			MUTATÓ-SZŐCSKA OROSZ FÉRFINÉV	BALETT UGRÁSFAJTA CSEH FESTŐ V.	
AZ ORSZÁGGYŰLÉS FORMÁJA					NEWTON ELŐTAG: ÉLET-
JELENET ELEJE!	CIRÁK HATÁRAI! RÓMAI 150		FŰRÉSZÁRU FÉLOKI		BAKONY HATÁRAI! RÉSZBEN ELFEDI!
▶				ROMÁN FÉRFINÉV RÓMAI EGYES	
BECÉZETT TERÉZ	D		SOMOGY MEGYEI VÁROS		

Háború és béke hétről hétre? Érdekes és hiteles hírek a forrongó tájakról, az ármádiák mindennapjairól, a magyar katona hazai és missziós szolgálatáról? **Hogyan?** Itt a hetenkénti válasz – a haderő híradója, a Zrínyi Média honlapján, a honvedelem.hu-n minden pénteken látható-hallható **Célkeresztben** című videomagazin.

HADERŐHÍRADÓ